Politikos programa

LIETUVOS PIRMININKAVIMAS EUROPOS SĄJUNGOS TARYBAI 2027 M.

2027 m. sausio 1 d. – birželio 30 d.

Lietuva Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaus 2027 m. sausio 1 d. – birželio 30 d., t. y. laikotarpiu, kai Europos Sąjunga (toliau – ir ES, Sąjunga) patiria beprecedenčių geopolitinių, geoekonominių ir demokratijos apsaugos iššūkių. Penktus metus besitęsiantis Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą reikalauja visiškai naujo lygmens Europos saugumo ir atsparumo architektūros.

Europa ir anksčiau patyrė ne vieną krizę, bet po jų transformavosi, plėtėsi ir stiprėjo. Pozityviems pokyčiams būtina vienybė ir ryžtas veikti, todėl Lietuvos pirmininkavimo šūkis – „Veikianti ir vieninga Sąjunga“.

Europa turi pasitikėti savimi ir puoselėti pamatines stiprybes: bendromis vertybėmis paremtą vienybę, stiprią ekonomiką, sanglaudą, stabilią demokratiją ir socialiai teisingą visuomenę. Tai leis apsaugoti Europos interesus ir prisidėti prie tarptautine teise grįstos pasaulio tvarkos išlaikymo.

Lietuva, kaip sąžininga tarpininkė, sieks stiprinti Sąjungą ir skatins prisiimti didesnę atsakomybę už savo saugumą, toliau didinti ekonomikos konkurencingumą ir užsitikrinti, kad žalioji ir skaitmeninė transformacija prisidės prie saugesnės, konkurencingesnės ir socialiai atsakingos Europos kūrimo.

Daugiametė finansinė Europos Sąjungos programa 2028–2034 m. turi atitikti laikmečio poreikius ir suteikti Sąjungai galimybę veiksmingai atremti kylančius iššūkius.

MŪSŲ PRIORITETAI

1. Saugi ir atspari Europa

Europa turi didinti valstybių narių pasirengimą atgrasymui ir kolektyvinei NATO gynybai. Toks tikslas reikalauja visos Europos Sąjungos valstybių gynybos išlaidų didinimo, sparčiai pildant kritinių karinių pajėgumų spragas bei didinant atsparumą hibridinėms grėsmėms. Turi būti užtikrinamas stiprus transatlantinis ryšys, glaudžiau bendradarbiaujant su JAV bei stiprinami ryšiai su bendraminčiais partneriais. Solidarumas su ES išorės sienos valstybėmis, kurioms tenka neproporcinga našta saugoti visos ES rytinę sieną, turi atsispindėti ES politiniuose prioritetuose ir praktinėse priemonėse.

Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą laikytinas ataka prieš visą Europą, todėl parama Ukrainai yra Lietuvos pirmininkavimo prioritetas. Europos Sąjunga privalo visapusiškai remti už laisvę, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą kovojančią Ukrainą. Politinė, ekonominė, karinė, finansinė bei humanitarinė parama ir bendradarbiavimas atitinka teisingos ir ilgalaikės taikos Ukrainoje ir visoje Europoje siekį.

Karas Ukrainoje iškėlė poreikį skubiai plėtoti Europos gynybos pramonę ir ginklų bei amunicijos gamybą. Bendradarbiaujant su Ukraina šioje srityje tikėtinas abipusės naudos rezultatas.

ES savo atsparumą turi stiprinti užtikrindama karinį mobilumą, apsaugodama kritinę infrastruktūrą ir tiekimo grandines, vengdama rizikingų priklausomybių, taip pat, stiprindama ekonominį, technologinį ir informacijos saugumą. Prioritetas – visiškai atsisakyti rusiškų energijos šaltinių.

Pirmininkaujanti Lietuva stiprins Sąjungos kaip geopolitinės veikėjos vaidmenį, rems nuoseklias ES pastangas stiprinti tarptautinėmis taisyklėmis grįstą pasaulio tvarką, įgyvendinti Jungtinių Tautų chartijos taisykles ir principus, užtikrinti visuotinių žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugą. Lietuva rems vystomąjį bendradarbiavimą ir humanitarinę pagalbą, teikiamą didinant ES ir jos globalių partnerių atsparumą.

2. Europos Sąjungos plėtra

ES prioritetas – saugumas, stabilumas ir kaimyninių šalių gerovė. Dabartinės geopolitinės situacijos sąlygomis ES plėtra yra geostrateginė būtinybė. Privalome laikytis šio ambicingo tikslo, nes išsiplėtusi ES taps saugesnė ir sustiprės geopolitiniu ir ekonominiu požiūriu. Pirmininkaujanti Lietuva sieks maksimalios pažangos dėl Ukrainos, taip pat Moldovos ir Vakarų Balkanų šalių stojimo į ES. Valstybių kandidačių integracija į ES prisidėtų prie politinių ir ekonominių reformų šiose šalyse spartinimo ir jų padėties stabilumo.

Lietuva, laikydamasi Kopenhagos kriterijų, individualių nuopelnų principo ir nustatytos metodikos, sieks derybų dėl visų šalių – kandidačių stoti į ES pažangos, o daugiausia dėmesio skirs keturioms pirmaujančioms šalims – Ukrainai, Moldovai, Juodkalnijai ir Albanijai. Kaip pirmininkaujanti šalis, Lietuva rems teisingą požiūrį į šalis kandidates ir siekiančias kandidatuoti ateityje šalis, užtikrins patikimą, nuspėjamą ir veiksmingą procesą, kai tinkamai įvertinama šalių pažanga tokiose esminėse srityse kaip teisinė valstybė, demokratinis valdymas ir bendra užsienio ir saugumo politika. Pirmininkaujanti Lietuva tvirtai rems greitą Ukrainos ir Moldovos, taip pat Vakarų Balkanų šalių, integraciją ir ES plėtros procesą, susietą su kiekvienos šalies kandidatės modernizavimu ir struktūrinėmis vidaus reformomis. Taip pat bus palaikomos laipsniškos integracijos iniciatyvos, spartinančios pasirengimą visateisei narystei.

3. Ekonomiškai stipri ir inovatyvi Europa

Didėjanti pasaulinė konkurencija verčia Europos Sąjungą imtis veiksmų savo konkurencingumui išsaugoti. Tam reikia geresnių verslo sąlygų ir prieigos prie finansų, prielaidų kurti inovacijas, investuoti į naujas technologijas, pramonės transformaciją, įgūdžių ugdymą ir naujas darbo vietas. Visa tai užtikrins technologinę Europos lyderystę, be kita ko, kosmoso, puslaidininkių, debesijos, dirbtinio intelekto, fotonikos ir gyvybės mokslų srityse.

Ilgalaikiam konkurencingumui užtikrinti reikia mažinti administracinę naštą, siekti aiškesnio ir tikslesnio reguliavimo. Pirmininkaujanti Lietuva skirs dėmesio pastangoms supaprastinti ir patobulinti visų ES Tarybos sudėčių reguliavimą.

Žalioji ir skaitmeninė transformacija turi būti susieta su konkurencingumo politika, o Europos Sąjungos daugiametis biudžetas – atitinkamai sukurti prielaidas ES ekonomikos konkurencingumui augti.

Europos konkurencingumui užtikrinti būtina padidinti prieinamos kainos švarios energijos tiekimą. Tam reikės ne tik išplėsti švarios elektros energijos gamybą, bet ir iš esmės sustiprinti energetikos infrastruktūrą.

Pirmininkaujanti Lietuva prisidės prie vieningos rinkos stiprinimo, inovacijų skatinimo, taip pat pastangų kurti Santaupų ir investicijų sąjungą, kuri padidins kapitalo pasiūlą ir mobilizuos privačias investicijas.

Prekybos politika turi išlikti atvira, kartu stiprinant ekonominį saugumą, užtikrinant sąžiningos konkurencijos sąlygas ir tiekimo grandinių diversifikaciją. Pirmininkaujanti Lietuva palaikys laisvosios prekybos sutarčių su strateginiais partneriais plėtrą ir ES prekybos politikos priemonių, skirtų apsaugoti ES pramonę nuo nesąžiningos konkurencijos ir rinkos iškraipymų, stiprinimą.

4. Vidaus saugumas ir demokratijos atsparumas

Europai reikia apsaugoti savo sienas ir pažaboti nelegalią imigraciją, todėl pirmininkaujanti Lietuva kels tikslą sumažinti nelegalios imigracijos mastus – pritars visiškam ES migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimui ir veiksmingesnei sienų apsaugos bei nelegalių migrantų grąžinimo politikai. Labai svarbi sritis – kova su papildomų saugumo iššūkių keliančiu migracijos instrumentalizavimu.

Pirmininkaujanti Lietuva skatins glaudesnį Europos teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, jų mandatų stiprinimą kovojant su organizuotu nusikalstamu, siekiant išardyti neteisėto žmonių gabenimo, narkotikų ir kitokios kontrabandos tinklus, užkardyti tarpvalstybinį nusikalstamumą, įskaitant nusikaltimus elektroninėje erdvėje.

Demokratijos atsparumui stiprinti itin svarbus gilesnis piliečių įsitraukimas į demokratinius procesus, visuomenės pilietiškumas, laisva ir nepriklausoma žiniasklaida. Pirmininkaujanti Lietuva imsis ryžtingų veiksmų kovoti su dezinformacija, neapykantos kalba, užsienio šalių vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi (FIMI) bei istorijos faktų klastojimu.

5. Socialiai atsakinga ir sveika Europa

Pirmininkaujanti Lietuva sieks, kad Europos Sąjungos socialinė darbotvarkė atitiktų tikslą kurti įtraukią, lyčių lygybe ir socialiniu teisingumu grįstą visuomenę, atremti demografinius ir visuomenės atsparumo iššūkius.

Pirmininkaujanti Lietuva dės pastangas, kad Europoje būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos, užtikrinamos tinkamos darbo sąlygos, saugi ir sveika darbo aplinka.

Būstas yra pamatinė žmogaus teisė, todėl Europa turi vieningai spręsti apsirūpinimo būstu problemas.

Sveikatos srityje Lietuva daugiausia dėmesio skirs biotechnologijų ekosistemai Europoje gerinti ir sieks sustiprinti ES – pasaulinės biotechnologijų ir klinikinių tyrimų lyderės poziciją.

BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBA

Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpiu ir toliau bus itin svarbus Europos gebėjimas vieningai ir strategiškai veikti. Sparčiai kintanti saugumo aplinka, tęsiamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir didėjanti geoekonominė konkurencija lemia būtinybę ieškoti tokių sprendimų, kurie ne tik padėtų įveikti šiandienos iššūkius, bet ir sustiprintų Sąjungos pasirengimą ateičiai. Dėl to Bendrųjų reikalų taryba privalės užtikrinti nuoseklų horizontaliųjų Europos Sąjungos prioritetų įgyvendinimą ir stiprinti ES gebėjimą veikti vieningai.

Pirmininkaujanti Lietuva kuo daugiau dėmesio skirs Sąjungos plėtros procesui, pagrindinių demokratijos ir teisinės valstybės vertybių apsaugai, ES daugiametei finansinei 2028–2034 m. programai, sanglaudos politikos ateičiai, geresnio reglamentavimo ir valdymo paprastinimo darbotvarkei bei ES santykių su Jungtine Karalyste ir kitais Europos partneriais stiprinimui. Lietuva šiose srityse sieks konstruktyvios pažangos, neišleisdama iš akių tikslo toliau kurti saugesnę, atsparesnę, konkurencingesnę ir ateities iššūkiams pasirengusią Europos Sąjungą.

ES plėtra

ES plėtra yra geostrateginė būtinybė, užtikrinanti ilgalaikę taiką Europos Sąjungoje, saugumą, stabilumą ir gerovę visame žemyne. Lietuva įsipareigoja savo pirmininkavimo metu aktyviai tęsti ir spartinti ES plėtros procesą taip, kad jis atitiktų naują geopolitinę realybę, nulemtą Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą.

Lietuvos pirmininkavimo metu daugiausia dėmesio bus skiriama Ukrainos derybų dėl stojimo į ES procesui ir šioje šalyje vykdomoms reformoms, ypač teisės viršenybės stiprinimui ir kovai su korupcija, – šioms pastangoms pasiekus pirmojo derybinio skyriaus („Pagrindiniai klausimai“) esminių tarpinių kriterijų lygį ir Ukrainai padarius pakankamą pažangą reformų srityje, Europos Komisija pateiktų tarpinių gairių įgyvendinimo vertinimo ataskaitą (IBAR), kuriai vėliau bus siekiama gauti Tarybos pritarimą.

Lietuva, vadovaudamasi Kopenhagos kriterijais, individualių nuopelnų principu ir nustatyta metodika, sieks pažangos derybose dėl stojimo į ES su visomis šalimis kandidatėmis. Kaip pirmininkaujanti valstybė, palaikys teisingą ir objektyvų požiūrį į šalis kandidates bei potencialias partneres. Bus siekiama užtikrinti patikimą, nuspėjamą ir veiksmingą plėtros procesą, kuriame šalių pažanga vertinama pagal esminius teisinės valstybės, demokratinio valdymo bei suderinamumo su bendra užsienio ir saugumo politika ir kitus kriterijus. Šiame kontekste pirmininkaujanti Lietuva tvirtai rems spartesnę Ukrainos, Moldovos, Juodkalnijos, Albanijos ir kitų Vakarų Balkanų valstybių integraciją, pabrėždama, kad ES plėtros procesas turi vykti kartu su šalių kandidačių modernizavimu ir struktūrinėmis reformomis.

Taip pat bus siekiama pažangos rengiant Juodkalnijos stojimo sutartį.

ES vidaus reformos

Pirmininkaujanti Lietuva tęs darbą dėl ES vidaus reformų, kurios gali būti reikalingos užtikrinti ES pasirengimą plėtrai. Siekdama pažangos, Lietuva telks dėmesį į sektorinės politikos krypčių ir ES struktūrinių programų peržiūrą, – tai padės sustiprinti ES atsparumą geopolitiniams bei ekonominiams iššūkiams. Diskusijose dėl valdymo reformų bus ieškoma veiksmingesnio ES sprendimų priėmimo ir demokratinio teisėtumo, valstybių narių lygiateisiškumo ir svarbiausių nacionalinių interesų apsaugos pusiausvyros, kartu užtikrinant, kad tokios reformos prisidės prie sklandaus plėtros proceso.

2028–2034 m. ES daugiametė finansinė programa

Lietuva sieks kuo didesnės pažangos derybose dėl 2028–2034 m. ES daugiametės finansinės programos (DFP) ir susijusių sektorinių teisės aktų. Atsižvelgiant į geopolitines įtampas, naujoji DFP turi užtikrinti greitą ir veiksmingą atsaką į saugumo, gynybos, migracijos ar klimato kaitos keliamus iššūkius, didinti ES atsparumą ir stiprinti konkurencingumą. Kartu būtina išlaikyti ES sutartyje nustatytus prioritetus – užtikrinti tolesnį Sanglaudos ir Bendrosios žemės ūkio politikos tikslų įgyvendinimą.

Pirmininkaujanti Lietuva rūpinsis, kad visi DFP paketo sektoriniai teisės aktai būtų priimti laiku – iki naujojo programavimo laikotarpio pradžios 2028 m. Šiam tikslui bus reikalinga kuo didesnė pažanga derybose su Europos Parlamentu dėl sektorinių reglamentų priėmimo pagal įprastą teisėkūros procedūrą.

Remiantis pasiekta pažanga, Lietuvos pirmininkavimo laikotarpiu bus tęsiamos derybos dėl 2028 – 2034 m. Nacionalinių ir regioninių partnerystės planų reglamento, siekiant pradėti trišalį dialogą ir pasiekti pažangos derybose su Europos Parlamentu dėl reglamentų projektų.

Geresnis reglamentavimas ir paprastinimas

Siekiant stiprinti Europos Sąjungos konkurencingumą, skatinti ekonomikos augimą ir inovacijas, būtina nuosekliai įgyvendinti ES geresnio reglamentavimo ir paprastinimo darbotvarkę. ES taisyklės turi būti aiškios, nuoseklios, proporcingos ir praktiškai įgyvendinamos, atitikti subsidiarumo principą bei socialinės, vartotojų ir aplinkos apsaugos standartus.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks pažangos įgyvendinant ES paprastinimo darbotvarkę. Šiam tikslui bus tęsiamas darbas su bendrųjų teisės aktų rinkiniais (*omnibus* paketais) ir kitomis sektorinėmis supaprastinimo iniciatyvomis. Visų pirma Lietuva sutelks dėmesį į iki savo pirmininkavimo nebaigtus paketus – užtikrins nuoseklų ir operatyvų jų svarstymą. Taip pat Lietuva sieks pradėti išankstinį mokesčių, energetikos produktų ir piliečių iniciatyvų svarstymą bei nagrinės naujus pasiūlymus, kuriuos Komisija pateiks pirmininkavimo laikotarpiu.

Vadovaudamasi veiksmų plano „Viena Europa, viena rinka“ gairėmis, Lietuva palaikys tolesnę ES teisyno (*acquis*) sisteminę peržiūrą ir reguliavimo naštos mažinimą (angl. *regulatory deep cleaning)*: bus siekiama naikinti besidubliuojančius ir perteklinius reikalavimus, paprastinti ir suderinti administravimo procedūras, nustatyti proporcingas taisykles (ypač MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms), užtikrinti pakartotinį duomenų naudojimą. Taip pat bus skatinamas skaitmeninių sistemų sąveikumas ir bendrų duomenų standartų diegimas, kad būtų išvengiama pakartotinio informacijos teikimo institucijoms.

Jau galiojančio reguliavimo supaprastinimas neturi tapti vienintele geresnės teisėkūros priemone. Pirmininkaujanti Lietuva pabrėžia būtinybę taikyti „paprastumo nuo pat pradžių“ (angl. *simplicity by design*) principą, atlikti kokybiškus, įrodymais grįstus poveikio bei *ex post* vertinimus. Tai leis nuolat tobulinti ES reguliavimo sistemą ir užtikrinti jos efektyvumą.

Demokratinio atsparumo stiprinimas

Demokratinis atsparumas – esminis demokratijos apsaugos ir stiprinimo elementas. Jis remiasi visuomenės bei institucijų gebėjimu atsispirti išorės ir vidaus grėsmėms, apsaugoti demokratinius procesus, išlaikyti piliečių pasitikėjimą bei užtikrinti teisės viršenybės, žmogaus teisių ir kitų ES vertybių apsaugą. Siekiant užtikrinti demokratinį atsparumą, būtina stiprinti institucijas, ugdyti kritiškai mąstančią visuomenę ir palaikyti laisvą žiniasklaidą. Šį pamatą taip pat stiprina aktyvi

pilietinė visuomenė bei Europos istorinės atminties ir sąmoningumo puoselėjimas. Lietuvos pirmininkavimo metu bus telkiamos pastangos kovoti su hibridinėmis grėsmėmis ir užsienio šalių manipuliavimu informacija bei kišimusi (FIMI). Lietuva sieks sustiprinti koordinuotus ES veiksmus šioje srityje

Toliau skatinsime bendras ES pastangas atsispirti FIMI bei stiprinti medijų ir informacinį raštingumą. Lietuva tęs Europos demokratijos skydo (EDS) iniciatyvų įgyvendinimą, rems Europos demokratinio atsparumo centro veiklą. Šios iniciatyvos turi tapti svarbiu ES demokratijos apsaugos pamatu, stiprinančiu valstybių narių bendradarbiavimą, keitimąsi informacija ir veiksmingą reagavimą į kintančias grėsmes. Kartu bus skatinamas šalių kandidačių įsitraukimas į šį procesą.

Lietuva rems ES iniciatyvas, skirtas XX a. totalitarinių režimų aukų atminimui įamžinti, skatins puoselėti Europos istorinę atmintį ir atsparumą istorijos iškraipymams bei istoriniam revizionizmui, stiprinti visuomenės istorinį sąmoningumą, gilinti supratimą apie totalitarizmo nusikaltimus bei okupuotų valstybių patirtį.

Teisinės valstybės klausimai

Pagarba teisinės valstybės principui yra viena iš pamatinių Europos Sąjungos vertybių ir būtina veiksmingo Sąjungos funkcionavimo bei tarpusavio pasitikėjimo sąlyga. Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva užtikrins Europos Komisijos metine teisinės valstybės ataskaita grindžiamo kasmetinio dialogo teisinės valstybės klausimais tęstinumą. Siekiant stiprinti šalių kandidačių pasirengimą narystei, bus skatinamas aktyvesnis jų įsitraukimas į šį dialogą ir remiamos teisinės valstybės siekio reformos. Lietuva taip pat akcentuos būtinybę veiksmingai ir objektyviai taikyti teisinės valstybės sąlygiškumo mechanizmą, užtikrinantį patikimą ES biudžeto apsaugą. Kartu bus konstruktyviai tęsiamas darbas Taryboje dėl ES sutarties 7 straipsnyje numatytos procedūros.

Krizių valdymas, pasirengimas ir atsparumas

Pirmininkavimo metu Lietuva skatins strateginį, koordinuotą požiūrį į krizių valdymą, sieks didinti pasirengimą ir stiprinti atsparumą visoje Europos Sąjungoje. Lietuva rems ES pasirengimo krizėms strategijos (angl. *Preparedness Union Strategy*) įgyvendinimą, daug dėmesio skirs visuomenės atsparumo stiprinimui, pasirengimo visais lygmenimis gerinimui, skatins visų valdžios institucijų ir visuomenės įtraukties (angl. *whole-of-government* ir *whole-of-society*) principu grindžiamą požiūrį į parengtį krizėms. Taip pat bus siekiama užtikrinti esminių funkcijų ir paslaugų tęstinumą bei didinti Sąjungos gebėjimą reaguoti į tarpsektorines grėsmes.

Pirmininkavimo metu Lietuva stiprins tarpvalstybinį bendradarbiavimą parengties ir reagavimo į krizes srityse, skatins keitimąsi patirtimi, rems ES strateginių atsargų kaupimą ir jo regioninį aspektą. Siekiant užtikrinti priemonių papildomumą ir sąveikumą, bus gilinamas bendradarbiavimas su NATO ir veiksmingas pasirengimo priemonių taikymas.

Santykiai su Jungtine Karalyste ir EFTA valstybėmis

Pirmininkaujanti Lietuva sieks toliau stiprinti Europos Sąjungos strateginę partnerystę su Jungtine Karalyste – viena pagrindinių ES saugumo ir ekonominių partnerių. Glaudus ES ir JK bendradarbiavimas yra svarbus veiksnys stiprinant Europos saugumą ir atsparumą, remiant Ukrainą bei koordinuojant kovos su hibridinėmis, kibernetinėmis ir dezinformacijos grėsmėmis veiksmus, įgyvendinant sankcijas ir plėtojant kitas abipusiškai svarbias bendradarbiavimo sritis.

Šiam tikslui Lietuva sieks įgyvendinti 2025 m. ir 2026 m. ES ir JK aukšto lygmens susitikimų metu sudarytus susitarimus, atveriančius galimybę efektyviau bendradarbiauti ir gilinti strateginę partnerystę.

Lietuva, kaip pirmininkaujanti valstybė, toliau stiprins santykius su Europos laisvosios prekybos asociacijos (EFTA) šalimis, plėtos bendradarbiavimą bendrų interesų srityse, taip pat užtikrins sklandų EFTA Tarybos darbą.

Sanglauda

Sanglaudos politika yra viena kertinių ES priemonių, skirtų solidarumui stiprinti, konvergencijai skatinti ir subalansuotam ekonominiam bei socialiniam visų ES regionų vystymuisi užtikrinti. Mažindama teritorinius skirtumus ir remdama įtraukųjį augimą, ši politika atlieka svarbų vaidmenį stiprinant bendrosios rinkos atsparumą ir konkurencingumą. Siekiant užtikrinti veiksmingą, įtraukią ir į ateitį orientuotą visos ES plėtrą, būtina puoselėti stiprią Europos, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens institucijų partnerystę.

Remiantis pasiekta pažanga, Lietuvos pirmininkavimo laikotarpiu bus tęsiamos derybos dėl Europos regioninės plėtros fondo reglamento (įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą („Interreg“), Sanglaudos fondo reglamento bei Europos socialinio fondo+ (ESF+) reglamento. Bus siekiama pradėti trišalį dialogą su Europos Parlamentu ir pasiekti galutinį susitarimą dėl šių teisės aktų projektų.

Lietuvos pirmininkavimo metu taip pat bus organizuojamos diskusijos, skirtos geriau įvertinti investicijų įgyvendinimą einamuoju laikotarpiu ir pasirengti naujam laikotarpiui. Didelis dėmesys bus skiriamas Sanglaudos politikos vaidmeniui stiprinant ES regionų atsparumą, konkurencingumą ir sprendžiant teritorinius iššūkius. Taip pat bus siekiama parengti Tarybos išvadas dėl Europos Komisijos parengtos Teisės pasilikti strategijos („Right to Stay“), kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas žmonėms gyventi ir dirbti savo regionuose.

UŽSIENIO REIKALŲ TARYBA

Svarbiausi Užsienio reikalų tarybos prioritetai ir toliau bus nuoseklus ilgalaikės bei visapusiškos paramos Ukrainai didinimas, parama šios šalies narystei ES, spaudimo Rusijai stiprinimas. Kartu bus siekiama užtikrinti ES gynybinę parengtį ir didinti kritiškai svarbius pajėgumus, išlaikant visišką sąveikumą su NATO. Stiprūs ir tvarūs transatlantiniai santykiai ir toliau bus Europos saugumo pagrindas.

Pirmininkaujanti ES Tarybai Lietuva Užsienio reikalų tarybos darbotvarkės klausimais aktyviai bendradarbiaus su ES vyriausiąja įgaliotine užsienio reikalams ir saugumo politikai, siekdama stiprinti geopolitinį ES vaidmenį. Ypatingas dėmesys bus skiriamas ES valstybių narių ir kaimyninių šalių atsparumui didinti, globalioms partnerystėms su bendraminčiais skatinti, ekonominiam saugumui stiprinti bei taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai užtikrinti.

Išoriniai santykiai

Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu svarbiausias užsienio politikos prioritetas – užtikrinti tolesnę ES politinę, diplomatinę, karinę, finansinę ir humanitarinę paramą nuo Rusijos karinės agresijos besiginančiai Ukrainai. Lietuva sieks stiprinti ES ir Ukrainos bendradarbiavimą, įskaitant bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) srityse, dės pastangas, kad Ukraina kuo greičiau taptų visateise ES valstybe nare ir visapusiškai integruotųsi į Europos vidaus rinką bei gynybos pramonę. Bus skatinama ES parama Ukrainos atstatymui ir ekonominiam atsigavimui bei Ukrainos reformų įgyvendinimui, taip pat ir pasitelkiant ES patariamąją misiją Ukrainoje *(EUAM Ukraine*). Vienas iš tikslų – didinti ES paramą Ukrainos energetikos sistemos atsparumui ir tolesnei jos integracijai į Europos energetikos rinką.

Lietuva sieks, kad ES tvirtai laikytųsi Rusijos neteisėtai okupuotų ir aneksuotų Ukrainos teritorijų nepripažinimo politikos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas Rusijos ir Baltarusijos teisinės atsakomybės už tarptautinius nusikaltimus užtikrinimui. Bus remiamos ES pastangos kuo greičiau pradėti Specialiojo tribunolo už agresijos nusikaltimą ir Tarptautinės paraiškų dėl žalos Ukrainai nagrinėjimo komisijos veiklą ir užtikrinti plačią tarptautinę paramą šioms institucijoms. Taip pat bus stiprinami ES veiksmai dėl Rusijos neteisėtai deportuotų Ukrainos vaikų sugrąžinimo ir siekiama tolesnės Rusijos bei jos bendrininkės Baltarusijos tarptautinės izoliacijos, jei pastaroji ir toliau rems Rusijos agresiją prieš Ukrainą arba vykdys hibridines atakas prieš ES ir Ukrainą. Lietuva palaikys pastangas dėl galimų Sąjungos ir jos valstybių narių interesus atitinkančių sprendimų dėl įšaldyto Rusijos turto panaudojimo Ukrainos reikmėms.

Kitas tikslas – griežtinti sankcijas Rusijai ir šalims agresijos įgalintojoms. Ypatingas dėmesys bus skiriamas vienodam ir griežtam ribojamųjų priemonių taikymui visoje ES, kartu stiprinant ES valstybių narių veiksmų koordinavimą, siekiant užkirsti kelią bandymams apeiti sankcijas ir kovojant su šešėliniu laivynu.

Lietuva sieks išlaikyti vieningą ir nuoseklią ES politiką Baltarusijos atžvilgiu, grindžiamą ES Tarybos 2020 m. spalio mėn. ir 2024 m. vasario mėn. išvadomis, taip pat tęsti paramą Baltarusijos demokratinėms jėgoms, pilietinei visuomenei ir nepriklausomai žiniasklaidai.

Lietuva pirmininkavimo metu skirs dėmesį Rytų partnerystės šalių, siekiančių narystės ES, reformoms palaikyti, jų saugumui stiprinti ir visuomenių atsparumui didinti. Vienas iš prioritetų – kad būtų peržiūrėta pati Rytų partnerystės politika, o jos priemonės būtų taikomos tikslingiau. Lietuva sieks

gilinti politinį, ekonominį ir sektorinį ES bendradarbiavimą su Pietų Kaukazo bei Centrinės Azijos šalimis, taip pat rems ES transporto, energetikos ir skaitmeninės infrastruktūros projektų įgyvendinimą šiuose regionuose. Kartu bus palaikomos visapusiškos demokratinės reformos teisinės valstybės, kovos su korupcija bei kitose srityse. Lietuva dės pastangas, kad Pietų Kaukazo ir Centrinės Azijos šalių žmonės pajustų kuo didesnę praktinę bendradarbiavimo su ES naudą, rems jų pilietines visuomenes ir nepriklausomą žiniasklaidą, žmogaus teisių gynėjus. Taip pat, be kita ko, palaikydama nuolatinį politinį dialogą Lietuva sieks, kad Vakarų Balkanų šalys ir Turkija išliktų glaudaus bendradarbiavimo su ES bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) erdvėje.

Augančių Rusijos grėsmių akivaizdoje Lietuva aktyviai rems tvirto transatlantinio ryšio, ES, NATO ir IP4 praktinio bendradarbiavimo stiprinimą, abipusiškai naudingos darbotvarkės su JAV ir Kanada plėtojimą. Europa, veikdama kartu su NATO ir palaikydama transatlantinį ryšį, privalo stiprinti savo atsparumą, gynybinę parengtį ir pajėgumus, plėtoti gynybos pramonę. Labai svarbi yra ES vienybė, solidarumas, nacionalinių išlaidų gynybai didinimas, įskaitant pagal NATO viršūnių Hagoje sutartus principus, ir solidus ES biudžetas, reikalingas efektyviam atsakui į grėsmes užtikrinti. Stipri ir gynybos požiūriu pajėgi Europa padidins transatlantinį saugumą. JAV išlieka svarbiausiu ES strateginiu partneriu, o Europos saugumo ir gynybos architektūra gali būti tvari tik puoselėjant transatlantinę vienybę.

Lietuva sieks palaikyti glaudžią ES partnerystę su strategine ir ekonomine partnere Jungtine Karalyste, stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse.

Lietuva rems tolesnį ES strateginį įsitraukimą Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, skatindama ES bendradarbiavimo šiame regione strategijos įgyvendinimą ir ryšius su regioninėmis organizacijomis. Ypatingas dėmesys bus skiriamas partnerystei su Pietryčių Azijos valstybių asociacija (ASEAN), siekiant, kad ES ir ASEAN visapusiška strateginė partnerystė būtų oficialiai patvirtinta 2027 m. vyksiančiame ES ir ASEAN santykių 50-mečio viršūnių susitikime. Tikimasi sėkmingo ir rezultatyvaus ES ir Indijos bei Ramiojo vandenynų šalių užsienio reikalų ministrų susitikimo. Lietuva sieks vieningos ir nuoseklios ES pozicijos Kinijos atžvilgiu, stiprins koordinuojantį Europos institucijų vaidmenį. Ypatingas dėmesys bus skiriamas ES prekybos su Kinija disbalanso ir strateginių priklausomybių mažinimui, lygių konkurencinių sąlygų užtikrinimui. Taip pat pastangoms skatinti Kiniją nutraukti paramą Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą.

Pirmininkaudama ES Tarybai Lietuva sieks stiprinti geopolitinį ES vaidmenį Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų regione. Ypatingas dėmesys bus skiriamas karinių konfliktų sukeltas krizes patiriančioms Artimųjų Rytų regiono šalims. Lietuva rems pastangas ieškoti ilgalaikio politinio Izraelio ir Palestinos konflikto sprendimo bei sieks sušvelninti neigiamus Irano karo politinius bei ekonominius padarinius. Lietuva sieks sustiprinti ES santykius su Persijos įlankos arabų šalių bendradarbiavimo taryba (GCC) ir plėtoti strategines partnerystes su šio regiono valstybėmis. Įgyvendinant Vidužemio jūros regiono paktą, bus siekiama užtikrinti glaudesnį ES politinį bei ekonominį bendradarbiavimą su Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų šalimis. Lietuva rems ES pastangas, nukreiptas į kovą su teroristinėmis organizacijomis ir ginkluotomis grupėmis, destabilizuojančiomis padėtį Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų regione. Reaguodama į Irano vaidmenį gilinant regiono nestabilumą ir teikiamą karinę paramą Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, Lietuva palaikys tolesnį ribojamųjų priemonių taikymą šioms grėsmėms užkardyti.

Lietuvos pirmininkavimo metu bus siekiama stiprinti ES geopolitinį vaidmenį – plėtoti abipusiai naudingas ir tvarias partnerystes su Afrikos bei Lotynų Amerikos ir Karibų šalimis. Lietuva

pirmininkavimo metu teiks pirmenybę siekiui stiprinti šių šalių atsparumą ir atsaką į Rusijos destabilizuojančią veiklą.

Geopolitinių įtampų ir besitęsiančio Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą akivaizdoje Lietuva skatins nuoseklias ES pastangas užtikrinti ir stiprinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, įgyvendinti JT Chartijos principus, ginti visuotines žmogaus teises ir pagrindines laisves. Lietuva taip pat rems tarptautinių organizacijų, visų pirma JT, reformas, kad jos taptų veiksmingesnės, skaidresnės, atskaitingesnės ir užtikrintų gebėjimą reaguoti į besitęsiančius ar naujus iššūkius.

Lietuva sieks pasitelkti skaitmeninę diplomatiją ES ekonominiam saugumui, inovacijų potencialui ir konkurencingumui stiprinti, skatins į žmogų orientuoto (angl. *human-centric*) dirbtinio intelekto, kvantinių ir kitų pažangių skaitmeninių technologijų taikymą gynybos, saugumo ir ekonominės gerovės tikslais. Bus siekiama stiprinti ES lyderystę formuojant pasaulinį skaitmeninį valdymą ir kuriant skaitmeninių technologijų, įskaitant dirbtinį intelektą, standartus, grindžiamus demokratinėmis vertybėmis bei žmogaus teisėmis. Lietuva rems ES tarptautinės skaitmeninės partnerystės strategijos įgyvendinimą.

Saugumas ir gynyba

Prastėjančios saugumo aplinkos ir besitęsiančio Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą sąlygomis Lietuva rems tolesnį ES bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) plėtojimą, siekdama sustiprinti Sąjungos geopolitinį vaidmenį pasaulyje.

Tebevykstant Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, taip pat reaguojant į iššūkius, kurių kelia nestabili saugumo aplinka, ES valstybės įsipareigojo didinti gynybos išlaidas, iki 2030 m. sustiprinti svarbiausius karinius pajėgumus ir užtikrinti visapusišką jų suderinamumą su NATO, nuosekliai investuoti į ES gynybos pramonę, gerinti karinį mobilumą, supaprastinti gynybai svarbų ES teisinį reguliavimą ir stiprinti ES ir NATO bendradarbiavimą.

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva sieks sustiprinti ES valstybių narių gynybos parengtį, paskatinti bendradarbiavimą didinant kritinius karinius pajėgumus, stiprinti reagavimą į grėsmes, spartinti ES karinę paramą Ukrainai ir plėtoti ES gynybos pramonę. Šiems tikslams pasiekti bus tęsiamas Gynybos parengties plano 2030, finansinio instrumento „Security Action for Europe“ (SAFE) ir Europos gynybos pramonės programos (EDIP) įgyvendinimas. Atsižvelgdama į pasiektą pažangą trišalėse derybose dėl Karinio mobilumo reglamento, Lietuva prisidės prie tolesnio proceso užbaigimo ir pasirengimo sklandžiam reglamento įgyvendinimui bei taikymui.

Ukrainos saugumas yra neatsiejama Europos saugumo dalis, todėl Lietuva sieks užtikrinti ilgalaikę bei tvarią ES karinę paramą Ukrainai, pasitelkiant Europos taikos priemonę (ETP), paskolų mechanizmus ir kitas finansines priemones. ES karinės paramos misijos Ukrainoje (EUMAM *Ukraine*) tikslai ir užduotys bus pritaikomi prie Ukrainos ginkluotųjų pajėgų poreikių, kartu glaudžiai koordinuojant veiksmus su NATO saugumo pagalbos ir mokymo Ukrainai iniciatyva (NSATU), „Norinčiųjų koalicija“ ir kitais tarptautiniais partneriais. Lietuva skatins glaudesnį ES ir Ukrainos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje bei didesnį Ukrainos įsitraukimą į bendras Europos iniciatyvas. Bus siekiama stiprinti abipusį atsparumą perimant Ukrainos kovinę patirtį ir išnaudojant jos gynybos pramonės potencialą.

Lietuvos pirmininkavimo metu bus siekiama spartinti Ukrainos gynybos pramonės integraciją į Europos gynybos technologinę ir pramonės bazę, skatinti Ukrainos dalyvavimą ES gynybos tyrimų ir inovacijų programose, stiprinti dalijimąsi technologijomis ir bendrų gynybos pramonės projektų plėtrą.

Lietuva, pirmininkaudama ES Tarybai, sieks užtikrinti efektyvų Europos gynybos pramonės programos (EDIP) įgyvendinimą, stiprinti prioritetines karinių pajėgumų sritis, taip pat tinkamai pasirengti Europos bendro intereso gynybos projektų (EDPCI) plėtojimui kitoje daugiametėje finansinėje programoje (2028–2034 m.).

Lietuva ypatingą dėmesį skirs ES rytinės sienos gynybos stiprinimui įgyvendinant „Rytų flango sargybos“ (Eastern Flank Watch) iniciatyvą. Šiam tikslui bus siekiama užtikrinti ES finansinę paramą sienos gynybai, minų ir minavimo sistemų, oro gynybos ir kovos su bepiločiais orlaiviais priemonėms ir efektyvų šio bendro intereso gynybos projekto įgyvendinimą, užpildyti sienos gynybos spragas.

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva kartu su kitomis ES institucijomis sieks nuosekliai stiprinti Europos gynybos pramonės pajėgumus, skatinti investicijas ir tarpvalstybinį pramoninį bendradarbiavimą, kartu neužkertant kelio bendradarbiavimui su NATO sąjungininkais ir bendramintėmis trečiosiomis šalimis. Lietuva sieks, kad būtų nuosekliai įgyvendinama Europos gynybos pramonės programa, ypač ilgalaikio gynybos pramonės stiprinimo srityje.

Pirmininkaujanti Lietuva pirmenybę teiks gynybos parengties gerinimo iniciatyvoms. Būtina supaprastinti gynybos įsigijimų teisinį reguliavimą – tai leis valstybėms narėms greičiau vykdyti gynybos pirkimus ir efektyviau bendradarbiauti su strateginiais sąjungininkais. Sieksime pažangos priimant sprendimus dėl Gynybos pirkimų direktyvos peržiūros, siekiant Europos gynybos pramonės bazės stiprinimo, išlaikant lankstumą įsigijimams iš trečiųjų šalių, užtikrinant greitesnius ir efektyvesnius įsigijimų procesus ir efektyvų reguliavimą.

Lietuvos tikslas bus užbaigti trišales derybas su Europos Parlamentu ir Europos Komisija dėl Europos konkurencingumo fondo reglamento projekto. Taip pat bus remiamas Gynybos inovacijų skatinimo priemonės (AGILE) įgyvendinimas, siekiant operatyviau bei efektyviau diegti pažangias technologijas gamyboje ir didinti karinius pajėgumus.

Pirmininkaujanti Lietuva taip pat deramą dėmesį skirs ES misijų ir operacijų efektyvumui didinti įgyvendinant ES strateginius tikslus, ypač – stiprinti civilinį ir karinį bendradarbiavimą, taip pat užtikrinti ES kovos su terorizmu politikos tęstinumą ir jos pritaikymą prie kintančios saugumo aplinkos. Lietuva sieks aktyvesnio ES jūrinių operacijų pasitelkimo kovoje su Rusijos šešėliniu laivynu, plėtoti ES civilinių misijų pajėgumus, tiesiogiai prisidedančius prie strateginių Sąjungos tikslų įgyvendinimo. Naujojo Civilinės BSGP kompakto derybose bus siekiama didinti misijų efektyvumą ir pritaikyti jas prie dabartinių saugumo iššūkių.

Pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu Lietuvos prioritetas bus Europos kibernetinio saugumo, atsparumo ir tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimas. Bus dirbama su pagrindiniais ES teisėkūros dokumentais, skirtais supaprastinti ir sustiprinti ES kibernetinio saugumo sistemą, kartu užtikrinant aukštą piliečių, verslo ir vidaus rinkos kibernetinio saugumo lygį. Svarbu bus plėtoti ES kibernetinės diplomatijos politiką ir stiprinti bendradarbiavimą su tarptautiniais partneriais, ypač NATO, JAV, Jungtine Karalyste, bendramintėmis Rytų partnerystės ir Indijos bei Ramiojo vandenynų regiono valstybėmis. Lietuva skatins ES kibernetinės gynybos pajėgumų plėtrą, glaudesnį karinį bendradarbiavimą, taip pat ginkluotųjų pajėgų sinergiją su civilinėmis kibernetinio saugumo bendruomenėmis.

Lietuva sieks stiprinti ES gebėjimą užkirsti kelią hibridinėms grėsmėms ir laiku užtikrinti atsaką į jas. Svarbi bus hibridinių incidentų stebėsena ir ankstyvojo perspėjimo sistemos, ypatingos svarbos infrastruktūros apsauga bei koordinuoti veiksmai, geriau išnaudojant esamas ES priemones ir stiprinant institucijų tarpusavio sąveiką. Taip pat bus aktyviai plėtojamas ES ir NATO

bendradarbiavimas bei gilinama partnerystė su Ukraina, siekiant perimti jos praktinę patirtį, sukauptą reaguojant į įvairius hibridinius iššūkius.

Kovos su užsienio šalių vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi (FIMI) srityje Lietuva rems ES delegacijų ir BSGP misijų pajėgumų stiprinimą, skatins aktyvesnį bendradarbiavimą su ES šalimis kandidatėmis, NATO, EBPO, saugumo ir gynybos partnerystes su ES sudariusiomis bei kitomis bendramintėmis valstybėmis.

Prekybos politika, ekonominis saugumas

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva sieks stiprinti atvirą, veiksmingą ir taisyklėmis grindžiamą pasaulinę prekybos sistemą, kartu skatinti ir PPO reformą. Šiomis pastangomis bus siekiama didinti Europos konkurencingumą, ekonominį saugumą bei atsparumą, užtikrinti vienodas konkurencines sąlygas.

Prioritetas bus teikiamas ES prekybos partneryščių plėtrai, naujų rinkų atvėrimui ir prekybos priemonių stiprinimui, didinant Europos ekonominį atsparumą. Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu bus siekiama užbaigti ES prekybos susitarimo su Australija procedūras bei tęsti derybas su Filipinais, Tailandu, Malaizija ir Jungtiniais Arabų Emyratais. Taip pat bus skatinama ES skaitmeninės prekybos partneryščių, įskaitant skaitmeninės prekybos susitarimus ir principus, plėtra.

Tęsiant paramą Ukrainai ir Moldovai, bus siekiama spartinti tolesnę jų ekonominę integraciją į ES. Tam tikslui bus nuosekliai įgyvendinamas prekybos liberalizavimas pagal atnaujintus ES-Ukrainos ir ES-Moldovos išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės susitarimus (DCFTA), siejant šį procesą su laipsnišku šių šalių teisės derinimu su ES teisynu ir standartais. Ypatingas dėmesys bus skiriamas pasirengimui DCFTA peržiūroms: 2027 m. – su Moldova, 2028 m. – su Ukraina.

Lietuva, pirmininkaudama ES Tarybai, sieks stiprinti transatlantinius ekonominius ryšius, užtikrinti stabilią ir abipusiškai naudingą ES ir JAV partnerystę, įskaitant ES ir JAV prekybos susitarimo įgyvendinimą, taip pat gilinti bendradarbiavimą ekonominio saugumo srityje, ypač dėl kritinių žaliavų ir aukštųjų technologijų.

Lietuva sieks stiprinti ES ekonominį saugumą taikant esamas ir kuriant naujas apsaugos priemones, užtikrinančias vienodas konkurencines sąlygas, ir ginti Sąjungos interesus nuo nesąžiningos prekybos praktikos bei ekonominės prievartos. Bus skatinama visapusiška ES ekonominio saugumo politika, apimanti ne tik apsaugą, bet ir konkurencingumo, inovacijų bei patikimų partneryščių stiprinimą. Taryboje bus tęsiamos diskusijos dėl ekonominės priklausomybės nuo Kinijos mažinimo (angl. *de-risking*), pabrėžiant ES konkurencingumo pasaulinėje rinkoje išlaikymą ir siekiant suartinti valstybių narių pozicijas.

Lietuvos pirmininkavimo metu bus tęsiamas darbas įgyvendinant ES ekonominio saugumo strategiją ir siekiama įsteigti specialią ES Tarybos ekonominio saugumo darbo grupę, kuri sustiprintų bendros politikos valdymą, užtikrintų horizontalų ekonominio saugumo strategijos koordinavimą, veiklos tęstinumą ir efektyvų sprendimų priėmimą.

Vystomasis bendradarbiavimas, tarptautinės partnerystės bei humanitarinė pagalba

Lietuva teiks prioritetą tvarių ir abipusiais interesais pagrįstų ilgalaikių partnerysčių kūrimui. Bus siekiama veiksmingai prisidėti prie globalių iššūkių sprendimo ir stiprinti šalių partnerių atsparumą.

Lietuva sieks politinio susitarimo su Europos Parlamentu dėl Globalios Europos reglamento, kuris naujoje daugiametėje finansinėje programoje (2028–2034 m.) taps pagrindine ES išorės veiksmų finansavimo priemone, apimančia paramą Ukrainai, ES plėtros šalims ir jų reformoms, ES tarptautinių partnerysčių kūrimą bei ES *Global Gateway* strategijos įgyvendinimą.

Lietuvos pirmininkavimo laikotarpiu bus aktyviai skatinamas ES *Global Gateway* strategijos įgyvendinimas, ypatingą dėmesį skiriant iniciatyvoms Rytų partnerystės, Afrikos ir Indijos bei Ramiojo vandenynų regionuose. Taip pat bus skatinama veiksmingiau taikyti mišriojo finansavimo priemones, didinti privataus sektoriaus, ypač smulkiojo ir vidutinio verslo, aktyvumą, pritraukti investicijų bei užtikrinti jų tvarumą. Taip pat bus siekiama stiprinti mažesnių šalių privataus sektoriaus galimybes prisidėti prie *Global Gateway* projektų. Svarbus uždavinys bus stiprinti strateginę komunikaciją, didinti ES paramos matomumą ir žinomumą šalyse partnerėse.

Pirmininkaujanti Lietuva skatins poreikiais grindžiamos humanitarinės paramos teikimą nuo konfliktų ir stichinių nelaimių nukentėjusioms šalims ir regionams, humanitarinės pagalbos, vystomojo bendradarbiavimo ir taikos palaikymo sąsajų stiprinimą. Humanitarinės sistemos reforma turi pasitarnauti tam, kad teikiama pagalba būtų veiksminga, orientuota į vietos bendruomenių įgalinimą ir atsparumo kūrimą.

Lietuva sieks užtikrinti nuoseklų ir strategiškai orientuotą ES požiūrį į darnaus vystymosi tikslus. Bus tęsiamos jau pradėtos diskusijos dėl spartesnės Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo, darbotvarkės po 2030 m. ir tarptautinio bendradarbiavimo siekiant darnaus vystymosi tikslų. Lietuva koordinuos ES pasirengimą dalyvauti Jungtinių Tautų Aukšto lygio politiniame forume ir JT Generalinės Asamblėjos metu vyksiančiame Darnaus vystymosi tikslų viršūnių susitikime. Bus siekiama suformuoti vieningą Sąjungos poziciją derybose dėl Ministrų deklaracijos priėmimo.

EKONOMIKOS IR FINANSŲ REIKALŲ TARYBA

Dabartinių geopolitinių iššūkių ir besikeičiančios pasaulinės tvarkos sąlygomis esminiai ES tikslai yra saugumas, tvarus ekonomikos augimas ir konkurencingumas. Atsižvelgdama į tai, pirmininkaujanti Lietuva skirs deramą dėmesį reformuotų ES fiskalinių taisyklių įgyvendinimui, siekiant prisidėti prie ES atsparumo išoriniams sukrėtimams didinimo ir reikiamo bei tvaraus finansavimo saugumui bei gynybai užtikrinimo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tvarios ES finansinės paramos Ukrainai, įskaitant atstatymo poreikius, užtikrinimui.

Vienas iš svarbiausių Lietuvos pirmininkavimo tikslų bus iniciatyvų, susijusių su Europos Taupymo ir investicijų sąjunga (SIU), įgyvendinimas. Sieksime tolesnės pažangos vystant ES kapitalo rinkas ir sudarant geresnes sąlygas mobilizuoti privatų finansavimą įgyvendinti strateginius ES saugumo, žaliosios ir skaitmeninės transformacijos tikslus. Tam būtinos gilios, efektyvios ir integruotos kapitalo rinkos bei reguliacinis aiškumas.

Siekiant didinti ES konkurencingumą, svarbu toliau tęsti supaprastinimo iniciatyvas ir administracinės naštos mažinimą. Tam tikslui bus telkiamasi į perteklinių reikalavimų mažinimą mokesčių, statistikos, finansų rinkų srityse.

Finansinė parama Ukrainai

Pirmininkaujanti Lietuva tęs reguliarią Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ekonominių bei finansinių padarinių stebėseną ir jau patvirtintų ES paramos Ukrainai priemonių – Ukrainos priemonės (*Ukraine facility*), makrofinansinės pagalbos paskolos ir G7 ERA paskolų mechanizmo – įgyvendinimo stebėseną. Kartu bus siekiama užtikrinti tvarų ir nuspėjamą Ukrainos biudžeto ir gynybos poreikių finansavimą 2027 m. ir vėlesniu laikotarpiu.

Taupymo ir investicijų sąjunga ir Bankų sąjunga

Pirmininkaujanti Lietuva aktyviai dirbs siekdama didinti ES finansų sektoriaus konkurencingumą, integraciją bei atsparumą visoje Europos Sąjungoje, atsižvelgiant į besikeičiančią geopolitinę aplinką. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas reguliacinės sistemos aiškumui ir supaprastinimui, mažinant perteklinius reikalavimus ir sudarant sąlygas efektyvesnei veiklai, kartu užtikrinant aukštą vartotojų apsaugos lygį.

Lietuva teiks prioritetą darbams su SIU priemonėmis, skatinančiomis privačių investicijų telkimą ir nukreipimą konkurencingumo skatinimo bei atsparumo didinimo tikslams įgyvendinti, kartu užtikrinančiomis, kad ES kapitalo rinkos taptų gilesnės, efektyvesnės ir konkurencingesnės.

Lietuva ypatingą dėmesį skirs deryboms dėl Rinkos integracijos ir priežiūros paketo (MISP), kurio tikslas – šalinti kliūtis tarpvalstybinei kapitalo rinkos dalyvių veiklai, didinti priežiūros sistemos efektyvumą, mažinti administracinę naštą ir supaprastinti finansų rinkų reglamentavimą. Šie pokyčiai yra esminiai siekiant sukurti labiau integruotą ir patrauklią ES kapitalo rinką, geriau pritaikytą realiajam ekonomikos sektoriui finansuoti ir investuotojų veiklai visoje ES be perteklinio reguliavimo barjerų.

Lietuva sieks užbaigti derybas dėl pensijų paketo, kad būtų sudaryta daugiau galimybių gyventojams kaupti turtą naudojantis kapitalo rinkomis ir užsitikrinti pakankamas pajamas išėjus į pensiją. Taip pat tokiu būdu bus skatinamas ES ekonomikos augimas ir konkurencingumas.

Taip pat bus tęsiamas darbas dėl Tvarių finansų atskleidimo reglamento peržiūros, orientuojantis į aiškesnę, proporcingesnę ir mažiau fragmentuotą tvarumo informacijos teikimo sistemą, kuri padės investuotojams priimti pagrįstus sprendimus ir sumažins perteklinę administracinę naštą finansų rinkos dalyviams.
Šie darbai turėtų prisidėti prie platesnio SIU tikslo – sukurti integruotą, patikimą ir investicijoms palankią Europos kapitalo rinką, kuri stiprintų ES konkurencingumą ir ekonominį atsparumą.

Europos bankų sektoriaus atsparumo, integracijos ir pasaulinio konkurencingumo stiprinimas bus vienas iš pagrindinių prioritetų. Pirmininkaujanti Lietuva rems tolesnę pažangą siekiant užbaigti Bankų sąjungą. Kartu bus dedamos pastangos užtikrinti nuoseklią ir proporcingą reguliavimo sistemą, kuri išlaikytų finansinį stabilumą ir aukštus priežiūros standartus, sudarytų sąlygas Europos bankams veiksmingai konkuruoti pasauliniu mastu ir remti tvarią bei inovatyvią ekonomikos plėtrą visoje Sąjungoje. Europos Komisijai pateikus teisėkūros pasiūlymus dėl bankų sektoriaus konkurencingumo, Lietuva iškart pradės šių projektų svarstymą Taryboje.

Pirmininkaujanti valstybė sieks užbaigti derybas dėl bendros valiutos paketo. Tvirtas ir plačiai naudojamas skaitmeninis euras yra būtinas siekiant sustiprinti Europos pinigų politikos suverenitetą, padidinti ES mokėjimų ekosistemos atsparumą ir strateginę autonomiją bei užtikrinti, kad centrinio banko pinigai atitiktų skaitmeninio amžiaus poreikius. Derybų užbaigimas šiuo klausimu bus itin svarbus siekiant stiprinti pasitikėjimą, inovacijas ir konkurencingumą Europos finansų rinkose ir kartu užtikrinti grynųjų pinigų prieinamumą.

Mokesčiai

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva prioritetą teiks mokesčių srities supaprastinimo ir perteklinių reikalavimų mažinimo darbotvarkei, kurios tikslas – gerinti investicinę aplinką ir didinti konkurencingumą Bendrojoje rinkoje. Pagrindinė šio prioriteto ašis – mokesčių srities *Omnibus* teisėkūros pasiūlymas, kuriuo: numatoma sumažinti administracinę naštą verslui bei mokesčių administratoriams, padidinti teisinį tikrumą, kartu išlaikant aukštą apsaugos nuo mokesčių sukčiavimo ir agresyvaus mokesčių planavimo lygį. Siekdama bendro tikslo – suderinti galutinį susitarimą dėl *Omnibus* paketo iki 2027 m. pabaigos, Lietuva dės pastangas pasiekti esminę pažangą šiose derybose.

Lietuva tęs diskusijas ir sieks politinio susitarimo dėl Europos Komisijos pateikto naujos redakcijos Tarybos direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje (*DAC recast*) pasiūlymo, kurio tikslas – konsoliduoti ir supaprastinti esamą sistemą, sumažinti perteklinę administracinę naštą bei ataskaitų teikimo prievoles ir pagerinti keitimosi informacija kokybę bei veiksmingumą.

Pirmininkaujanti valstybė tęs diskusijas dėl iniciatyvų, kuriomis stiprinama kova su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir vengimu, skatinama laikytis gero mokesčių srities valdymo standartų. Darbas šioje srityje apims ES mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikcijų sąrašo

atnaujinimą bei kitas Elgesio kodekso (Verslo apmokestinimas) grupės darbe taikomas priemones, skirtas kovoti su žalinga mokesčių praktika.

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva koordinuos ES valstybių narių pozicijas derybose dėl Jungtinių Tautų pagrindų konvencijos dėl tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje ir jos protokolų.

Netiesioginių mokesčių srityje bus siekiama susitarimo svarstant Tabako apmokestinimo direktyvos projektą, kurio tikslas – suderinti tabako ir su tabaku susijusių gaminių apmokestinimą su visuomenės sveikatos tikslais ir kartu stiprinti ES vidaus rinkos funkcionavimą.

Pirmininkaujanti Lietuva tęs diskusijas dėl nuotolinės prekybos importuojamomis prekėmis, siekdama, kad PVM būtų apmokestinamos visos į ES importuojamos prekės, neatsižvelgiant į jų vertę, taip mažinant sukčiavimo ir nesąžiningos konkurencijos riziką.

Pirmininkaujanti Lietuva pradės diskusijas dėl aiškesnio ir nuoseklesnio PVM taisyklių taikymo turizmo sektoriuje, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija ir sklandus vidaus rinkos veikimas, taip pat dėl PVM taisyklių suderinamumo su aplinkosaugos tikslais, jeigu Europos Komisija pateiktų atitinkamų teisėkūros pasiūlymų.

Muitų sąjunga

Pastaraisiais metais ES valstybėse narėse daugėja su narkotikais susijusio smurto ir nusikalstamumo bei dėl to kylančių sveikatos ir saugumo grėsmių. Siekdama stiprinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolę ir užkirsti kelią joms patekti į neteisėtą prekybą, pirmininkaujanti Lietuva sieks užbaigti derybas dėl atnaujinto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) stebėsenos ir kontrolės.

ES biudžetas

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva parengs Tarybos rekomendaciją Europos Parlamentui dėl 2025 m. ES biudžeto įvykdymo patvirtinimo ir Tarybos išvadas dėl 2028 m. ES biudžeto gairių bei sieks jas priimti.
Lietuva taip pat sieks reikšmingos pažangos derybose su Europos Parlamentu dėl reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. laikotarpio ES biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistema.

ES nuosavi ištekliai

Atsižvelgdama į derybų dėl daugiametės finansinės programos (DFP) eigą ir Airijos pirmininkavimo metu pasiektą pažangą, Lietuva tęs derybas dėl Tarybos sprendimo dėl 2028–2034 m. ES nuosavų išteklių sistemos bei susijusių įgyvendinamųjų reglamentų.

Ekonominė valdysena ir statistika

Lietuva skirs ypatingą dėmesį reformuotų ES fiskalinių taisyklių įgyvendinimui, siekdama užtikrinti ES viešųjų finansų tvarumą ir skatinti ekonomikos augimą. Sparčiai didėjant valstybių narių gynybos išlaidoms bus stebima, kaip laikomasi fiskalinės drausmės, atsižvelgiant į valstybių narių vidutinės

trukmės fiskalinius-struktūrinius planus ir nacionalinę išlygą gynybos ir energetinio saugumo priemonių įgyvendinimui (angl. *national escape clause*).
Lietuva sieks užtikrinti sklandų ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimą bei makroekonominių disbalansų stebėseną Europos semestro kontekste. Dėmesys bus skiriamas nacionalinių struktūrinių reformų, tame tarpe ir mažinančių žalingus makroekonominius disbalansus (per makroekonominio disbalanso procedūrą), stebėjimui ir koordinavimui. Tai apima apsikeitimą gerąja praktika struktūrinių reformų srityje, vidutinės trukmės fiskalinių–struktūrinių planų bei Tarybos rekomendacijų konkrečioms šalims ir euro zonai parengimą bei įgyvendinimą.

Lietuva atidžiai stebės su SAFE priemonės įgyvendinimu susijusius finansinius aspektus.

Pirmininkavimo laikotarpiu Lietuva tęs anksčiau pirmininkavusių valstybių pradėtus darbus, užtikrindama nuoseklų ir kryptingą oficialiosios Europos statistikos plėtojimą. Sieks, kad rengiama statistika atitiktų aukščiausius kokybės standartus ir būtų patikimas pagrindas formuoti, įgyvendinti bei stebėti ES politiką, taip pat tenkinti įvairių vartotojų poreikius.

Daugiašalis bendradarbiavimas

Pirmininkaudama Lietuva sieks užtikrinti nuoseklų bendros ES pozicijos gairių formavimą G20 finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų diskusijoms. Taip pat aktyviai prisidės rengiant ES poziciją Tarptautinio valiutos fondo Tarptautinio pinigų ir finansų komiteto (IMFC) susitikimams bei stiprinant konstruktyvų bendradarbiavimą su kitomis tarptautinėmis ir regioninėmis finansų institucijomis.

TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ TARYBA

Saugi ir atspari Europa: vidaus saugumo stiprinimas ir Sąjungos apsauga

Pirmininkaujanti Lietuva sieks stiprinti saugią, atsparią ir į kintančius saugumo iššūkius veiksmingai reaguoti gebančią Europos Sąjungą. Atsižvelgiant į sudėtingą geopolitinę situaciją, nuolatinį nestabilumą prie ES išorės sienų, migracijos instrumentalizavimą, piktavališką technologijų naudojimą ir kitas hibridines grėsmes, daugiausia dėmesio bus skiriama ES vidaus saugumui ir išorės sienų apsaugai, veiksmingam migracijos valdymui, kovai su sunkiu ir organizuotu tarptautiniu nusikalstamumu, inovacijų diegimui bei ES atsparumo ir pasirengimo galimoms ateities krizėms stiprinimui. Taip pat bus siekiama kuo didesnės pažangos tarpinstitucinėse derybose dėl 2028–2034 m. teisingumo ir vidaus reikalų srities finansinių priemonių (BMV, IS ir AMI), turint tikslą užtikrinti tvarų finansinį ES vidaus saugumo, migracijos, išorės sienų valdymo ir kitų teisingumo bei vidaus reikalų politikos prioritetų įgyvendinimo pagrindą.

Tvari, veiksminga ir efektyvi migracijos ir prieglobsčio politika

Pirmininkaujanti valstybė skirs dėmesio Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo stebėsenai, kylančių iššūkių identifikavimui ir sprendimų, užtikrinančių visapusišką šio pakto tikslų įgyvendinimą, paieškai.

Patikima ir tvari migracijos politika neatsiejama nuo veiksmingo asmenų, neturinčių teisės likti Sąjungoje, grąžinimo. Pirmininkaudama ES Tarybai Lietuva daugiausia dėmesio skirs bendros ES grąžinimo politikos stiprinimui ir grąžinimo reformos įgyvendinimui, taip pat sieks pažangos dėl naujų iniciatyvų grąžinimo srityje. Siekiant veiksmingiau spręsti grąžinimo ir readmisijos klausimus bus visapusiškai pasitelkiamos ES turimos paskatos ir svertai, įskaitant vizų politikos priemones.

Siekdama efektyvesnio migracijos valdymo, pirmininkaujanti valstybė skirs prioritetą ir dės pastangas stiprinti migracijos išorės dimensiją. Bus siekiama plėtoti visa apimantį ir abipusiškai naudingą bendradarbiavimą su migrantų kilmės ir tranzito šalimis. Be to, pirmininkaujanti Lietuva skatins inovatyvių sprendimų taikymą migracijos valdymo srityje.

Įgyvendindama migracijos ir prieglobsčio srities prioritetus, Lietuva ypatingą dėmesį skirs:

- kovai su migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis;
- naujoms iniciatyvoms, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimams ir užtikrinti efektyvų atsaką į krizes, kylančias prie ES išorės sienų, įskaitant migracijos instrumentalizavimą;
- migracijos procesų skaitmeninimui;
- inovatyvių migracijos valdymo sprendimų diegimo skatinimui;
- partnerysčių ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis plėtrai bei migracijos politikos išorės dimensijos stiprinimui;
- ES konkurencingumo stiprinimui pritraukiant talentų per efektyviai valdomą teisėtą migraciją.

Taip pat bus tęsiama ES parama iš Ukrainos dėl karo pasitraukusiems asmenims, kartu skatinant koordinuotus ES lygmens sprendimus, atitinkančius besikeičiančią situaciją.

Gerai veikianti Šengeno erdvė ir išorės sienų valdymas

Pirmininkaujanti valstybė skirs ypatingą dėmesį Šengeno erdvės veikimo ir atsparumo stiprinimui, ypač iššūkiams, kylantiems dėl hibridinių grėsmių ir neteisėtos migracijos.

Veiksmingas ES išorės sienų valdymas išlieka būtina sklandaus Šengeno erdvės veikimo ir valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo sąlyga. Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva sieks stiprinti Europos integruotą sienų valdymą, daugiausia dėmesio skirs didelio masto IT sistemų sąveikumui užtikrinti, keitimuisi informacija gerinti, rizikos analizės ir situacijos suvokimo bei ankstyvojo perspėjimo pajėgumams didinti bei teisėsaugos bendradarbiavimui, palaipsniui mažinant poreikį atnaujinti laikiną kontrolę prie vidaus sienų.

Lietuva skatins tolesnį modernių technologijų taikymą išorės sienų apsaugai, įskaitant skaitmeninius, dirbtinio intelekto sprendinius, bepiločių orlaivių ir kovos su bepiločiais orlaiviais sistemas, užtikrinant visišką atitiktį pagrindinėms teisėms ir duomenų apsaugos standartams.

Vadovaudamasi ES vizų strategija, pirmininkaujanti valstybė skatins modernizuoti vizų politiką, skaitmenizuoti procedūras ir stiprinti piktnaudžiavimo prevenciją, kartu siekdama, kad ši politika veiksmingiau prisidėtų prie ES saugumo, efektyvaus migracijos valdymo užtikrinimo, teisėto judėjimo ir talentų pritraukimo tikslų įgyvendinimo.

Civilinė sauga, pasirengimas ir visuomenės atsparumas

Atsižvelgiant į kintančią saugumo aplinką, vis dažniau gamtos ir žmogaus sukeliamas nelaimes bei nuolatines hibridines grėsmes, vienu iš svarbiausių prioritetų išliks civilinės saugos ir parengties stiprinimas. Ypatingas dėmesys bus skiriamas visuomenės atsparumui ir pasirengimui įvairioms krizėms stiprinti.

Pirmininkaujanti valstybė sieks pažangos toliau svarstant Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, stiprinant reagavimo pajėgumus, tarpsektorinį koordinavimą bei pajėgumų rezervų (įskaitant „rescEU“) plėtrą. Bus siekiama gerinti pasirengimą reaguoti į visų pavojų sukeliamus padarinius, stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą šioje srityje, reagavimo pajėgumų sąveikumą bei didinti civilinės saugos, vidaus saugumo ir kitų susijusių politikos sričių suderinamumą.

Bus skiriamas dėmesys Europos Sąjungos ypatingos svarbos ryšių sistemos kūrimui siekiant stiprinti už saugumą ir gelbėjimą atsakingų tarnybų tarpvalstybinį bendradarbiavimą, užtikrinti veiksmingesnį veiklos koordinavimą krizių metu bei nacionalinių ypatingos svarbos ryšių tinklų sąveikumą ES mastu.

Atsparumo hibridinėms grėsmėms didinimas ir kova su jomis

Hibridinėms grėsmėms, įskaitant migracijos instrumentalizavimą, nusikalstamus kibernetinius išpuolius, dezinformaciją, sabotažą ir atakas prieš ypatingos svarbos infrastruktūrą, suvaldyti būtinas suderintas tarpsektorinis atsakas. Lietuva skatins integruoti kovos su šiomis grėsmėmis priemones į visas teisingumo ir vidaus reikalų politikos sritis.

Pirmininkaujanti valstybė sieks gerinti situacijos suvokimą ir stiprinti pasirengimą ES lygmeniu, užtikrinti keitimąsi informacija tarp valstybių narių, ES agentūrų ir kitų partnerių, didinti migracijos, prieglobsčio ir išorės sienų valdymo sistemų, kritinės infrastruktūros atsparumą, stiprinti bendradarbiavimą vidaus saugumo, civilinės saugos ir išorės veiksmų politikos srityse. Taip pat bus siekiama, kad ES lygmeniu būtų sistemingai vertinamos po pastarųjų hibridinių išpuolių prieš valstybes nares ir Ukrainą įgytos pamokos, stiprinamos Sąjungos prevencijos, pasirengimo ir reagavimo priemonės.

Teisingumo ir vidaus reikalų agentūrų bei institucijų stiprinimas

Siekiant užtikrinti tvirtą ir veiksmingą ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę reikalingos pajėgios, skaidrios ir atskaitingos teisingumo ir vidaus reikalų agentūros, aprūpintos būtinomis priemonėmis

ir tinkamu finansavimu, kad galėtų veiksmingai reaguoti į šiuolaikinius saugumo, migracijos ir tarpvalstybinio nusikalstamumo iššūkius.

Pirmininkaujanti valstybė rems pastangas stiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros („Frontex“) veiklos pajėgumus, valdymą ir skaidrumą. Daugiausia dėmesio bus skiriama poreikiais grindžiamai nuolatinio korpuso plėtrai, paramos grąžinimų srityje stiprinimui ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis gerinimui, užtikrinant atitiktį ES teisei.

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva sieks pažangos diskusijose dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo) mandato peržiūros ir jos operatyvinių gebėjimų ir pajėgumų stiprinimo. Pagrindiniai prioritetai bus Europolo analitinių gebėjimų stiprinimas, prieigos prie reikšmingų duomenų gerinimas, efektyvesni informacijos mainai ir bendradarbiavimo su kitomis teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis, tarptautinėmis institucijomis, trečiosiomis šalimis ir privačiu sektoriumi plėtra.

Tarptautinio nusikalstamumo mastas ir sudėtingumas reikalauja stipraus teisminio bendradarbiavimo ES lygmeniu. Pirmininkaujanti valstybė sieks pažangos svarstant Eurojusto reglamento peržiūrą, ypatingą dėmesį skirs Eurojusto mandato, strateginių prioritetų ir bendradarbiavimo su kitomis TVR srities institucijomis stiprinimui. Taip pat bus remiamos pastangos plėtoti Eurojusto bendradarbiavimą su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

Atsižvelgdama į augantį Europos prokuratūros vaidmenį ES baudžiamosios justicijos ir kovos su sukčiavimu sistemoje, Lietuva skatins diskusijas dėl tolesnio šios institucijos mandato ir operatyvinių gebėjimų ir pajėgumų stiprinimo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas Europos prokuratūros valdymo, veiklos efektyvumo, bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis, ES institucijomis ir agentūromis bei santykių su tarptautiniais partneriais klausimams.

Palaikydama Europos Komisijos iniciatyvas stiprinti ES kovos su sukčiavimu struktūrą, pirmininkaujanti valstybė rems pastangas stiprinti Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) mandatą, skatins TVR agentūrų ir kitų kompetentingų ES institucijų sinergiją, reikalingą užtikrinti veiksmingesnį atsaką į šiuolaikines saugumo grėsmes.

Teisingumo erdvės stiprinimas ir pagrindinių teisių apsauga

Pirmininkaujanti valstybė sieks stiprinti veiksmingą, atsparią ir skaitmenizuotą Europos teisingumo erdvę, grindžiamą teisinės valstybės principu, tarpusavio pripažinimu ir pasitikėjimu. Ypatingas dėmesys bus skiriamas valstybių narių bendradarbiavimui baudžiamosios ir civilinės teisės srityse stiprinti, siekiant užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą ES teisinės sistemos veikimą.

Pirmininkaujanti valstybė, siekdama prisidėti prie teisingumo erdvės, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, galimybė kreiptis į teismą ir pagarba pagrindinėms teisėms, puoselėjimo, skatins ES ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimą civilinės teisės srityje. Prireikus, bus tęsiamas darbas dėl Vaikų kilmės reglamento persvarstymo.

Bus svarbu tęsti Europos e. teisingumo strategijos įgyvendinimą, ypatingą dėmesį skiriant teisingumo sistemos skaitmeninei transformacijai, tarpvalstybinių procesų skaitmenizavimui, vaizdo konferencijų sprendinių sąveikumui ir elektroninės sistemos „e-CODEX“ plėtrai. Pirmininkaujanti valstybė taip pat sieks konstruktyvios pažangos rengiant 2028–2034 m. Teisingumo programą, prisidedančią prie veiksmingos, įtraukios, atsparios ir skaitmenizuotos ES teisingumo erdvės kūrimo.

Pagrindinių teisių apsauga išliks vienu svarbiausių prioritetų. Pirmininkaujanti valstybė prisidės prie ES Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo siekdama priimti ES Tarybos išvadas, atsižvelgiant į ESTT nuomonės (1/25) pateikimo ar derybų dėl ES vidaus taisyklių padėtį, sieks pažangos dėl klausimų, susijusių su ES prisijungimu prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, bei skatins diskusijas dėl kovos su antisemitizmu, rasizmu, ksenofobija ir kitomis neapykantos formomis. Pirmininkaujanti Lietuva skatins diskusijas dėl smurto prieš moteris ir mergaites bei jo prevencijos, neapykantos kalbos ir visų formų diskriminacijos, taip pat dėl vaiko teisių apsaugos skaitmeninėje erdvėje.

Pirmininkaujanti valstybė tęs Europos Sąjungos institucijų duomenų apsaugos reglamento (ESDAR) tobulinimo darbus. Ypatingas dėmesys bus skiriamas taikytinos duomenų apsaugos sistemos supaprastinimui ir nuoseklumo užtikrinimui, visų pirma suderinant atitinkamas taisykles visuose ES organuose ir agentūrose.

Atsižvelgdama į geopolitinius iššūkius ir poreikį stiprinti visuomenės atsparumą, pirmininkaujanti valstybė skatins diskusijas dėl istorinės atminties ir istorijos faktų klastojimo, kartu siekdama užtikrinti pagrindinių teisių apsaugą.

Tęsiantis Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, vienas svarbiausių prioritetų bus teisinė kova su nebaudžiamumu, atsakomybės už tarptautinius nusikaltimus užtikrinimas ir žalos atlyginimo priemonių plėtra.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, teisėta ir efektyvi prieiga prie duomenų teisėsaugos tikslais ir pažangiųjų technologijų taikymas

Viena rimčiausių grėsmių ES piliečių saugumui – organizuotas nusikalstamumas, vis dažniau vykdomas tarpvalstybiniu mastu, taikant skaitmenines technologijas. Pirmininkaujanti valstybė tęs kovos su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu stiprinimo veiksmus, stebint nusikalstamumo žemėlapį vertint kylančias naujas grėsmes.

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva rems visišką esamų ES priemonių įgyvendinimą ir skatins tarpvalstybinį operatyvinį bendradarbiavimą per Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykę platformą (EMPACT), kuri yra operatyvinio bendradarbiavimo kovojant su organizuotu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu pagrindas. Bus stiprinama teisinė kovos su organizuotu nusikalstamumu sistema, atsižvelgiant į besikeičiančius nusikalstamų grupių veikimo modelius, technologinius pokyčius, naujus tyrimo įrankius ir kitus aktualius aspektus. Taip pat bus stiprinama vaikų apsauga nuo nusikalstamų veikų tiek skaitmeninėje erdvėje, tiek realiame gyvenime.

Pirmininkaujanti valstybė laikysis nuoseklaus požiūrio baudžiamosios teisės srityje. Bus siekiama užtikrinti veiksmingą ir suderintą ES lygmeniu priimtų baudžiamosios teisės pavyzdinių priemonių horizontalųjį taikymą bei vienodus baudžiamosios atsakomybės standartus tokiose srityse kaip neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais, kova su organizuotu nusikalstamumu ir neteisėtas migrantų gabenimas. Sudėtinga geopolitinė situacija, hibridinės grėsmės, įskaitant migrantų išnaudojimą kaip ginklą bei migracijos instrumentalizavimą, aktyvų organizuoto nusikalstamumo vaidmenį vykdant neteisėtą migrantų gabenimą ir šaunamųjų ginklų platinimą trečiosioms Lietuvai priešiškoms valstybėms, dažnėjantys sabotažo aktai ir išpuoliai prieš ypatingos svarbos infrastruktūrą, reikalauja suderinto tarptautinio atsako ES lygmeniu. Todėl Lietuva skatins vieningą požiūrį į kovą su hibridinėmis grėsmėmis ir organizuotu nusikalstamumu visose teisingumo politikos srityse ir sieks kuo didesnės pažangos derybose dėl teisėkūros inciatyvų, kuriomis stiprinamos kovos su organizuotu nusikalstamumu priemonės. Pirmininkaujanti valstybė taip pat sieks pažangos

derybose dėl Europos tyrimo orderio, stiprinant veiksmingą teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose.

Veiksminga kova su nusikalstamumu neatsiejama nuo laiku teikiamos teisėtos prieigos prie duomenų. Pirmininkaujanti valstybė skatins diskusijas dėl prieigos prie elektroninių įrodymų gerinimo, aktyvaus bendradarbiavimo su paslaugų teikėjais ir problemų, susijusių su duomenų šifravimu bei tarpvalstybine prieiga prie duomenų, sprendimo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas subalansuotam modeliui, kuriuo užtikrinamas saugumas ir pagrindinių teisių apsauga. Taip pat bus gerinamas praktinis elektroninių įrodymų priemonių taikymas ir ieškoma sprendimų, atitinkančių technologinę plėtrą.

Pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva tęs diskusijas dėl veiksmingos teisėsaugos institucijų prieigos prie duomenų, išlaikant aukštus kibernetinio saugumo ir pagrindinių teisių apsaugos standartus, ir koordinuos diskusijas dėl Komisijos parengtų gairių dėl šifravimo technologijų taikymo.

Pirmininkaujanti valstybė, atsižvelgdama į sparčią technologijų plėtrą, skatins atsakingą, proporcingą ir teisės aktus atitinkantį dirbtinio intelekto sistemų naudojimą vidaus saugumo ir migracijos valdymo srityse. Ypatingas dėmesys bus skiriamas dirbtinio intelekto sprendimų taikymui valdant išorės sienas, atliekant rizikos analizę ir nustatant nusikalstamas veikas, taip pat teisėsaugos institucijų gebėjimams naudoti pažangias technologijas, įskaitant dirbtinį intelektą, migracijos ir prieglobsčio procesuose. Lietuva skatins valstybes nares keistis gerąja patirtimi, plėtoti bendrą procesų supratimą ir standartizaciją, ugdyti šios srities gebėjimus.

UŽIMTUMO, SOCIALINĖS POLITIKOS, SVEIKATOS IR VARTOTOJŲ REIKALŲ TARYBA

Europos Sąjungos darbo rinkos ir socialinės apsaugos sistemos turi prisitaikyti prie demografinių, technologinių ir ekonominių pokyčių. Pirmininkaujanti Lietuva sieks stiprinti Europos socialinį modelį, skatinti kokybišką užimtumą, sąžiningą darbuotojų judumą, socialinę įtrauktį ir lygias galimybes, kartu prisidėdama prie Europos konkurencingumo, socialinio teisingumo ir visuomenės atsparumo.

Bus remiamas Europos socialinių teisių ramsčio principų ir jo veiksmų plane iki 2030 m. nustatytų užimtumo didinimo, įgūdžių tobulinimo ir skurdo mažinimo tikslų įgyvendinimas. Įgyvendinant Europos semestrą, bus koordinuojamas EPSCO tarybos indėlis vertinant užimtumo ir socialinę padėtį.

Užimtumo srityje daugiausia dėmesio bus skiriama sąžiningam darbuotojų judumui, kokybiškoms darbo vietoms, įtraukiai darbo rinkai ir saugioms bei sveikoms darbo sąlygoms.

Socialinės politikos srityje pirmenybė bus teikiama socialinės apsaugos sistemų atsparumui, pensijų ir ilgalaikės priežiūros adekvatumui, skurdo ir socialinės atskirties mažinimui bei pažeidžiamų visuomenės grupių apsaugai.

Lygybė, lygios galimybės ir nediskriminavimas bus horizontalūs Lietuvos pirmininkavimo siekiai. Bus skatinamas visų žmonių visavertis dalyvavimas socialiniame ir ekonominiame gyvenime, ypatingą dėmesį skiriant lyčių lygybei ir demografinių pokyčių keliamiems iššūkiams.
Moderni, kokybiška ir visuotinai prieinama sveikatos apsauga yra esminis gerovės, ekonominio stabilumo, socialinio saugumo ir visuomenės atsparumo pagrindas.

Darbuotojų mobilumas

Pirmenybė bus teikiama Sąžiningo darbo jėgos judumo paketo iniciatyvoms.

Darbuotojų judumo srityje bus tęsiamos diskusijos, siekiant sprendimų dėl pasiūlymo sukurti Europos socialinės apsaugos pasą (ESSPASS) ir dėl Europos darbo institucijos (ELA) veiklos stiprinimo.

Sprendimas dėl skaitmeninio Europos socialinės apsaugos paso suteiktų galimybę Europos Sąjungoje dirbantiems ar keliaujantiems asmenims lengviau naudotis savo socialinės apsaugos teisėmis, o valstybėms narėms – sparčiau ir saugiau keistis informacija, supaprastinti administracines procedūras ir stiprinti socialinės apsaugos sistemų koordinavimą.

Didesnis Europos darbo institucijos vaidmuo leistų veiksmingiau užtikrinti Europos Sąjungos darbo jėgos judumo taisyklių laikymąsi, gerinti valstybių narių administracinį bendradarbiavimą, darbuotojams ir darbdaviams teikiamas paslaugas.

Kokybiškos darbo vietos

Kokybiškos darbo vietos padeda žmonėms įsitraukti į darbo rinką ir joje išlikti, didina darbuotojų gerovę ir produktyvumą, o darbdaviams sudaro geresnes sąlygas pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus.

Atsižvelgiant į demografinius ir technologinius pokyčius, bus aptariamos tvaraus dalyvavimo darbo rinkoje, įgūdžių atnaujinimo, saugių ir sveikų darbo sąlygų bei kokybiškų darbo vietų ilgesniam profesiniam gyvenimui temos.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks sprendimų dėl Kokybiškų darbo vietų akto.

Taip pat bus tęsiamos derybos dėl stažuotojų darbo sąlygų gerinimo ir atnaujintos ES stažuočių kokybės sistemos patvirtinimo.

Darbuotojų sauga ir sveikata

Darbuotojų saugos ir sveikatos srityje bus skatinamas holistinis požiūris į darbuotojų saugą ir sveikatą, fizinę ir psichikos sveikatą vertinant kaip neatsiejamas darbuotojų gerovės ir tvaraus dalyvavimo darbo rinkoje dalis. Siekiant kompleksiškai vertinti darbo aplinką, daug dėmesio bus skiriama darbo organizavimui, psichosocialinėms rizikoms, vadovavimo kultūrai ir technologinių pokyčių poveikiui darbuotojams, taip pat darbdavių ir darbuotojų kompetencijų stiprinimui.

Pirmininkaujanti Lietuva pasiūlys praktinių sprendimų, kuriuos valstybės narės galėtų integruoti į nacionalines darbuotojų saugos ir sveikatos sistemas.

Socialinė politika

Pirmininkaujanti Lietuva inicijuos diskusijas dėl socialinės politikos ateities ir gebėjimo prisitaikyti prie demografinių, ekonominių bei technologinių pokyčių, kartu išsaugant Europos socialinį modelį. Daugiausia dėmesio bus skiriama socialinės apsaugos ir darbo rinkos sąsajoms, prisitaikymui prie kintančių darbo sąlygų, įskaitant naujas darbo formas ir technologijų poveikį, paslaugų plėtrai ir inovacijoms bei sistemų atsparumui.

Demografiniai pokyčiai didina krūvį pensijų ir ilgalaikės priežiūros sistemoms. Laikantis integruoto požiūrio į šias politikos sritis, bus stiprinamos jų sąsajos su aktyviu ir sveiku senėjimu, ilgesniu darbingu gyvenimu, darbo ir priežiūros įsipareigojimų derinimu bei tinkama gyvenamąja aplinka. Lietuvos pirmininkavimo metu, atsižvelgiant į Pensijų pakankamumo ir ilgalaikės priežiūros ataskaitą, bus rengiamos atitinkamos Tarybos išvados, taip pat remiamas Europos priežiūros politikos įgyvendinimas ir tolesnė plėtra.

Atsižvelgiant į priimtą Tarybos rekomendaciją dėl kovos su būsto atskirtimi, įskaitant benamystę, bus skatinamos diskusijos dėl būsto prieinamumo pažeidžiamiems asmenims didinimo, keičiamasi gerąja patirtimi dėl tvarių būsto paramos sprendimų ir aptariami benamystės prevencijos bei politikos koordinavimo klausimai.

Įgyvendinant Europos vaiko garantijų priemonę bus skatinamas valstybių narių dialogas aktualiais priemonės įgyvendinimo klausimais ir keitimasis gerąja praktika, siekiant rasti veiksmingų sprendimų vaikų skurdui bei socialinei atskirčiai mažinti ir vadovaujantis vaiko teisių užtikrinimo bei prasmingo vaikų dalyvavimo principais.

Lygybė

Lygybė, lygios galimybės ir nediskriminavimas – būtinos teisingos, konkurencingos ir klestinčios Europos sąlygos. Pirmininkaudama Lietuva rems Europos Sąjungos lygybės politikos įgyvendinimą, pagrindinių teisių apsaugą ir visų žmonių galimybes visavertiškai dalyvauti socialiniame, ekonominiame bei demokratiniame gyvenime.

Pirmininkaujanti Lietuva rems direktyvų dėl lygybės institucijų standartų įgyvendinimą ir sieks sudaryti prielaidas tolesnei diskusijai dėl asmenų apsaugos nuo diskriminacijos dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos stiprinimo.

Lyčių lygybės srityje bus remiamas Moterų teisių veiksmų gairių ir 2026–2030 m. ES lyčių lygybės strategijos įgyvendinimas. Taip pat bus skatinama lyčių lygybė darbo rinkoje, daugiausia dėmesio skiriant ateities darbo rinkai reikalingų gebėjimų ugdymui, darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai bei kliūčių konkurencingai ir įtraukiai darbo rinkai šalinimui.

Remdamasi Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) tyrimu „Kliūčių laužymas, atsparumo didinimas ES: lyčių lygybė ateičiai pasirengusiai darbo jėgai“, pirmininkaujanti Lietuva skatins diskusijas apie būsimai darbo rinkai reikalingų gebėjimų ugdymą ir darbo bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą užtikrinančių darbo sąlygų kūrimą. Taip pat bus siekiama priimti Tarybos išvadas dėl Pekino veiksmų platformos tikslų įgyvendinimo ir lyčių lygybės svarbos tvariam užimtumui.

Sveikata

Sveikata yra strateginis Europos Sąjungos prioritetas ir esminis ES atsparumo, saugumo bei konkurencingumo pagrindas.

Pirmininkaujanti Lietuva prioritetą teiks inovacijų skatinimui ir sveikatos biotechnologijų plėtrai visoje Europos Sąjungoje, psichikos sveikatos integracijai į visas politikos sritis, sveikatos sistemų pasirengimo ir atsparumo stiprinimui.

Svarbiausias bus Europos biotechnologijų aktas I, kurio tikslas – stiprinti Europos gyvybės mokslų ekosistemą, skatinti inovacijas ir didinti konkurencingumą pasaulyje. Dėmesys bus skiriamas sveikatos biotechnologijų sektoriaus atsparumo stiprinimui – skatinant inovacijas, gerinant prieigą prie išteklių ir technologijų, kuriant palankią reguliavimo aplinką ir užtikrinant saugią bei atsakingą plėtrą. Šios pastangos prisidės prie stipresnio ir konkurencingesnio sveikatos biotechnologijų sektoriaus kūrimo, padės užtikrinti greitesnę ir didesnės imties pacientų prieigą prie inovatyvių gydymo metodų, pagerins sveikatos priežiūros rezultatus ir prisidės prie geresnės gyvenimo kokybės.

Kartu, kaip platesnės ES supaprastinimo darbotvarkės dalis, bus tęsiama ES medicinos priemonių ir diagnostikos *in vitro* medicinos priemonių reguliavimo sistemos peržiūra, siekiant užtikrinti nuolatinę prieigą prie saugių, aukštos kokybės ir inovatyvių sveikatos technologijų.

Psichikos sveikata išliks tarp svarbių darbotvarkės klausimų, – bus siekiama užtikrinti, kad į psichikos sveikatos aspektus būtų atsižvelgiama visose politikos srityse, kartu stiprinant psichologinį visuomenės atsparumą, sprendžiant naujus iššūkius, palaikant asmenų ir bendruomenių gerovę.

Strateginiu prioritetu ir toliau liks sveikatos sistemų pasirengimo ir atsparumo stiprinimas. Lietuvos pirmininkavimo metu bus skatinamas sveikatos priežiūros tęstinumas ekstremaliųjų situacijų metu, glaudesnis valstybių narių bendradarbiavimas ir koordinavimas, geresnis pasirengimas tarpvalstybinėms sveikatos grėsmėms. Bus remiamas į psichologinių traumų supratimą ir prevenciją orientuotas požiūris ir vertinama, kaip sveikatos sistemos gali prisidėti prie visuomenės atsparumo stiprinimo, švelninant krizių poveikį psichologinei gerovei ir psichikos sveikatai prieš krizes, jų metu ir po jų. Šios pastangos padės stiprinti Sąjungos pajėgumus numatyti būsimas sveikatos krizes bei kitas dideles grėsmes, joms pasirengti ir į jas reaguoti.

KONKURENCINGUMO TARYBA

Pirmininkaujanti Lietuva daugiausia dėmesio skirs ilgalaikio ES konkurencingumo didinimui, vidaus rinkos gilinimui, atsparios, modernios pramonės plėtrai bei kosmoso sektoriaus stiprinimui.

Vidaus rinkos srityje bus siekiama užtikrinti nuoseklų ES teisės įgyvendinimą, šalinti didžiausias laisvo prekių ir paslaugų judėjimo kliūtis, mažinti reguliacinę fragmentaciją ir administracinę naštą. Dėmesys bus skiriamas paslaugų rinkos stiprinimui, skaitmeninių sprendimų diegimui ir efektyvesnei rinkos priežiūrai.

Stiprinant ilgalaikį ES konkurencingumą, bus tęsiamos diskusijos dėl Europos konkurencingumo fondo, siekiama supaprastinti viešųjų pirkimų sistemą, skatinti bendrovių teisės nuostatų, konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklių tobulinimą ir modernizavimą. Šios priemonės orientuotos į vienodas konkurencines sąlygas, investicijų skatinimą ir tvarią Europos Sąjungos ekonomikos plėtrą.

Pramonės politikos srityje prioritetas bus teikiamas inovatyvios, žalios ir atsparios Europos pramonės bei strateginių vertės grandinių stiprinimui. Bus skatinamos inovacijos, ypač kvantinių technologijų, fotonikos, biotechnologijų ir startuolių srityse, taip pat stiprinamas kosmoso sektorius, užtikrinant saugumą, investicijas ir technologinę pažangą.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra esminiai Europos Sąjungos technologinės lyderystės, strateginės autonomijos ir konkurencingumo veiksniai, kartu leidžiantys puoselėti demokratines vertybes ir akademinę laisvę, ypač geopolitinio neapibrėžtumo, demografinių pokyčių ir intensyvios pasaulinės konkurencijos sąlygomis.

Vidaus rinka ir pramonė

Stipresnė ir veiksmingesnė ES vidaus rinka. Pirmininkaujanti valstybė imsis priemonių, kad vidaus rinka, įskaitant skaitmeninę, veiktų kaip vientisa ekonominė erdvė, kurioje taisyklės būtų taikomos nuosekliai ir užtikrinamas vienodas jų įgyvendinimas visose valstybėse narėse.

Lietuva sieks pažangos įgyvendinant Viena Europa viena rinka kelrodį (*One Europe One market roadmap*) ir pašalinant dešimt pagrindinių Bendrosios rinkos kliūčių (*Terrible Ten*), kad būtų užtikrintas laisvas prekių bei paslaugų judėjimas ir sąžininga konkurencija ES.

Bus siekiama ambicingo ES teisės vykdymo užtikrinimo (*enforcement*) tikslo, mažinti reguliavimo fragmentaciją, skatinti skaidrią ir reguliarią atitinkamos pažangos stebėseną.

Gilesnė paslaugų vidaus rinka. Paslaugos sudaro didžiausią ES ekonomikos dalį, bet jų tarpvalstybinis teikimas vis dar patiria nepagrįstų ir neproporcingų kliūčių. Pirmininkaujanti Lietuva paslaugų vidaus rinką, įskaitant greitesnius trūkstamų kvalifikacijų mainus, stiprins siekdama efektyvesnio skaitmeninių vidaus rinkos įrankių veikimo bei tęsdama diskusijas apie didžiausią neigiamą poveikį paslaugų vidaus rinkai darančias kliūtis (*Terrible Ten*).

Laisvas prekių judėjimas. Bus siekiama stiprinti gaminių vidaus rinką, kurti modernią produktų sistemą, kuri skatintų laisvą prekių judėjimą, užtikrintų aukštus gaminių atitikties standartus ir vartotojų apsaugos lygį, derėtų su greitai kintančiu skaitmeniniu amžiumi. Toliau bus remiamas laipsniškas skaitmeninio produkto paso diegimas, stiprinama rinkos priežiūra ir vykdymo užtikrinimas, įskaitant ES pasienyje, mažinama administracinė viso su rinkos priežiūra susijusio

proceso našta, siekiama efektyvesnio standartų (pagrindinės atitikties prezumpcijos priemonės) rengimo proceso. Laisvo prekių judėjimo srityje ypač svarbi bus derybų dėl Europos produktų akto paketą sudarančios teisėkūros pažanga – siekiama pakeisti ES produktų reglamentą ir Standartizacijos reglamentą.

Europos konkurencingumo fondas. Pirmininkaujanti Lietuva tęs diskusijas dėl Europos konkurencingumo fondo, kuris bus įtrauktas į būsimą daugiametę finansinę programą.

Fondas skirtas stiprinti Europos technologinę ir ekonominę bazę, mažinti strategines priklausomybes ir pritraukti privačias investicijas remiant inovacijas, strategines vertės grandines ir ypatingos svarbos infrastruktūrą. Pirmininkaujanti Lietuva sieks užtikrinti, kad fondas prisidėtų prie tvaraus augimo, atsparumo ir konkurencingumo visoje Europos Sąjungoje, kartu stiprindamas bendrąją rinką ir skatindamas valstybių narių bendradarbiavimą.

Viešųjų pirkimų reguliavimo sistemos supaprastinimas. Pirmininkaujanti Lietuva sieks pažangos formuojant ES Tarybos poziciją dėl supaprastintos viešųjų pirkimų reguliavimo sistemos sukūrimo, siekiant skatinti tvarius viešuosius pirkimus, spręsti saugumo klausimus ir stiprinti bendrąją rinką, didinant ES konkurencingumą pasauliniu mastu. Šiomis pastangomis bus siekiama palengvinti kasdienę įmonių, perkančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų šalių veiklą.

Bendrovių teisės srityje Lietuva sieks pažangos svarstant Europos Komisijos pasiūlymą dėl 28-ojo režimo, siekiant sudaryti galimybes verslui kurtis ir sėkmingai plėstis vidaus rinkoje pagal bendras taisykles ir pasitelkiant skaitmeninius instrumentus.

Pirmininkaujanti Lietuva taip pat skirs dėmesį Europos Komisijos planuojamai iniciatyvai dėl Akcininkų teisių direktyvos peržiūros, siekiant gerinti ir supaprastinti akcininkų teisių, ypač tarpvalstybinio investavimo, įgyvendinimą, taip prisidedant prie veiksmingesnio ES kapitalo rinkų veikimo.

Veiksmingos konkurencijos taisyklių įgyvendinimas. Tinkamai funkcionuojanti vidaus rinka yra ES konkurencingumo pagrindas. Vidaus rinkos sklandus funkcionavimas neįmanomas be veiksmingos ūkio subjektų konkurencijos. Pirmininkaujanti Lietuva toliau skatins nuoseklų ir veiksmingą ES konkurencijos taisyklių įgyvendinimą, kad būtų užtikrintos vienodos konkurencinės sąlygos ir reaguojama į besikeičiančių rinkų keliamus iššūkius. Bus palaikomas tolesnis ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklių modernizavimas, kad būtų tinkamai atsižvelgta į rinkos pokyčius ir ES strateginius prioritetus.

Pramonės politikos srityje pirmininkaujanti valstybė teiks pirmenybę konkurencingos, inovatyvios ir atsparios Europos pramonės stiprinimui, užtikrinant ilgalaikį Europos Sąjungos ekonominį saugumą, strateginę autonomiją ir lyderystę pasaulyje. Pramonės politika bus nuosekliai siejama su žaliosios ir skaitmeninės transformacijos įgyvendinimu bei investicijas skatinančia reguliacine aplinka. Atsižvelgiant į Švarios pramonės susitarimo kryptis, ypatingas dėmesys bus skiriamas strateginių vertės grandinių stiprinimui, pramonės modernizavimui ir aukštos pridėtinės vertės sektorių, įskaitant gynybos pramonę, plėtrai.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks reikšmingos pažangos derybose dėl Pramonės spartinimo akto (*Industrial Accelerator Act*), daugiausia dėmesio skirs spartesnių leidimų išdavimo procedūroms, efektyvesniam mažesnės administracinės naštos ir strateginių projektų įgyvendinimui užtikrinti, taip pat lyderiaujančių rinkų plėtrai Europoje skirtoms priemonėms. Taip pat bus siekiama pažangos derybose dėl būsimo Lustų akto (*Chips Act 2.0*), kuriuo siekiama stiprinti Europos puslaidininkių ekosistemą, didinti tiekimo grandinių atsparumą ir užtikrinti technologinį savarankiškumą.

Pirmininkaujanti valstybė konstruktyviai sieks pažangos derybose dėl Skaitmeninio sąžiningumo akto, siekdama užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugos skaitmeninėje erdvėje, atsižvelgiant į pažeidžiamus vartotojus, teisinio tikrumo verslui ir konkurencingos bei inovatyvios skaitmeninės ekonomikos plėtros pusiausvyrą. Lietuva rems veiksmingesnę vartotojų teisių apsaugą, ypač – skaitmeninės erdvės ir elektroninės prekybos srityse, didins Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo (CPC) reglamento veiksmingumą, skatins glaudesnį nacionalinių vartotojų apsaugos institucijų bendradarbiavimą.

Intelektinės nuosavybės srityje pirmininkaujanti valstybė tęs darbą ir sieks pažangos toliau plėtojant papildomos apsaugos liudijimų sistemą farmacijos ir augalų apsaugos produktams, koordinuos bendrą ES poziciją Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijoje (WIPO).

Siekiant užtikrinti kritinių žaliavų tiekimo saugumą ir mažinti priklausomybę nuo trečiųjų šalių, bus siekiama reikšmingos pažangos derybose dėl Europos ypatingos svarbos žaliavų centro steigimo. Numatoma, kad šis centras prisidės prie ES veiksmų koordinavimo, kritinių ir strateginių žaliavų tiekimo grandinių stiprinimo, perdirbimo pajėgumų plėtros bei bendradarbiavimo su patikimais tarptautiniais partneriais.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks, kad ES pramonės politika būtų orientuota į realų konkurencingumo didinimą, investicijų mobilizavimą ir ilgalaikį Europos ekonomikos atsparumą.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

Pirmininkaujanti Lietuva teiks pirmenybę darbui su būsimąja daugiamete finansine programa ir susijusiomis teisėkūros iniciatyvomis, siekiant pažangos derybose dėl ES bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (2028–2034 m.) ir Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programos „Euratom“ (2028–2032 m.). Be to, pirmininkaujanti valstybė bus pasirengusi pradėti derybas dėl Tarybos reglamento dėl bendrųjų įmonių pagal programą „Europos horizontas“ (2028–2034 m.), taip pat dėl Europos inovacijų ir technologijų instituto (EIT) reglamento bei strateginės EIT inovacijų darbotvarkės peržiūros.

Pirmininkaujanti valstybė skatins vientisos, į tyrėjus orientuotos ir meistriškumu grindžiamos Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimą. Ypatingas dėmesys bus skiriamas remti laipsnišką šalių kandidačių integraciją į Europos mokslinių tyrimų erdvę, atsispiriant į ankstesnių plėtros procesų patirtį ir užtikrinant, kad plėtra padidins bendrą Europos konkurencingumą. Pirmininkaujanti valstybė tęs derybas dėl Europos mokslinių tyrimų erdvės akto.

Taip pat bus tęsiamas darbas dėl Europos inovacijų akto ir būsimo Pažangiųjų medžiagų akto, siekiant stiprinti Europos Sąjungos technologinę lyderystę ir padidinti pramoninį pajėgumą.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks stiprinti Europos inovacijų ekosistemą, skatinti pažangiųjų technologijų plėtrą ir gerinti inovatyvių įmonių augimo sąlygas vidaus rinkoje. Taip pat rems iniciatyvas mažinti reguliacinę naštą, gerinti prieigą prie finansavimo, stiprinti intelektinės nuosavybės apsaugą, skatinti talentų pritraukimą ir išlaikymą bei sudaryti palankesnes inovacijų komercializavimo ir diegimo ES rinkose sąlygas.

Atsižvelgiant į derybų pažangą, bus toliau dirbama siekiant priimti su Inovacijų aktu susijusius sprendimus dėl palankesnės reguliacinės aplinkos, taip pat dėl startuolių ir sparčiai augančių įmonių (*scale-up*) plėtrai tinkamiausių priemonių.

Kvantinių technologijų srityje pirmininkaujanti Lietuva rems pastangas stiprinti strateginių pažangiųjų technologijų bazę, Europos technologiniam savarankiškumui, mokslinių tyrimų lyderystei ir pramonės atsparumui svarbiose srityse. Pirmininkaujanti valstybė tęs konstruktyvias diskusijas dėl

iniciatyvų, susijusių su kvantinių technologijų ekosistemos stiprinimu, infrastruktūros plėtra, inovacijų diegimu ir tiekimo grandinių atsparumu.

Atsižvelgiant į teisėkūros procesą bus siekiama Europos kvantinių technologijų akto (EU *Quantum Act*) ir su juo susijusių politikos priemonių nagrinėjimo pažangos.

Biotechnologijų ir biogamybos srityje pirmininkaujanti valstybė, siekdama palankesnės aplinkos inovacijoms, investicijoms ir naujų sprendimų diegimui, prisidės prie Europos konkurencingumo stiprinimo gyvybės mokslų, biotechnologijų ir biogamybos srityse. Toliau bus siekiama įgyvendinti Europos biotechnologijų ir biogamybos sektorių iniciatyvas, kartu užtikrinant aukštą saugos, kokybės ir vidaus rinkos vientisumo lygį.

Atsižvelgiant į derybų pažangą, bus aptariami pasiūlymai dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma priemonių sistema Sąjungos biotechnologijų ir biogamybos sektoriams stiprinti (*European Biotech Act 2.0*), taip pat dėl susijusių sektorinių iniciatyvų.

Kosmosas

Pirmininkaujanti Lietuva, pripažindama kosmoso sektoriaus svarbą įvairioms sritims (įskaitant saugumą ir gynybą, žemės ūkį, ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą, klimato kaitos stebėseną) ir šio sektoriaus strateginį indėlį į Europos konkurencingumo ir nepriklausomumo erdvę, ypatingą dėmesį skirs įtraukiai ES kosmoso politikai, pripažįstant startuolių, inovatyvių mažųjų ir vidutinių įmonių indėlį kuriant diversifikuotą, atsparią, stiprią kosmoso ekosistemą.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks pažangos derybose dėl ES kosmoso erdvės akto (*EU Space Act*), kuriuo siekiama sukurti darnią teisinę kosmoso veiklų ES sistemą, užtikrinant šių veiklų saugumą, atsparumą ir aplinkosauginį tvarumą.

Bus siekiama pažangos derybose dėl kosmoso komponento Europos konkurencingumo fondo apimtyje, siekiant užtikrinti stabilias ir adekvačias investicijas esamoms ir būsimoms programoms ir komponentams, pripažinti kosmoso sektoriaus svarbą saugumui ir gynybai.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks pažangos derybose dėl ES kosmoso programos agentūros (EUSPA) reglamento, kuriame būtų aiškiau atspindėtas ES kosmoso programos agentūros vaidmuo užtikrinant kosmoso veiklų saugumą bei atsparumą, vartotojų pritraukimą, inovacijų skatinimą.

Įperkamas būstas

Pirmininkaujanti Lietuva prisidės prie Europos įperkamo būsto plano įgyvendinimo ir ypatingą dėmesį skirs pažangai derybose dėl Įperkamo būsto akto. Bus siekiama sprendimų, skirtų tvarios būsto pasiūlos formavimui, kartu atsižvelgiant į skirtingą valstybių narių būsto rinkų situaciją ir pažeidžiamų asmenų grupių poreikius.

Bus surengta aukšto lygio konferencija būsto klausimais, kurioje bus aptariamas integruotas požiūris į būsto politiką, apimančią būsto pasiūlos didinimą, būsto kokybę ir tvarumą, energinio skurdo mažinimą bei įperkamo būsto investicijų skatinimą.

TRANSPORTO, TELEKOMUNIKACIJŲ IR ENERGETIKOS TARYBA

Pirmininkaujanti Lietuva Transporto, telekomunikacijų ir energetikos (TTE) tarybos darbotvarkę grįs trimis prioritetais – atsparumu, modernizacija ir konkurencingumu. Pirmininkavimo veikla bus orientuota į šias strategines kryptis: ilgalaikį ES energetikos ir susisiekimo sektoriaus finansavimą, investicinį stabilumą, Europos energetikos ir susisiekimo sistemų bei logistikos grandinių saugumą, atsparumą, ES karinio mobilumo politiką, bendrosios rinkos kūrimą ir konkurencingumo didinimą.

Susisiekimo ir energetikos sektorių saugumas, atsparumas ir paslaugų teikimo užtikrinimas visoje ES turi tapti integralia ES energetikos, transporto ir telekomunikacijų politikos dalimi. Pirmininkaujanti Lietuva sieks užtikrinti adekvačius ES finansinius išteklius svarbiausiems minėtų sektorių poreikiams tenkinti, skirs deramą dėmesį aiškių saugumo, kritinės infrastruktūros apsaugos ir paslaugų tęstinumo prioritetų nustatymui ir valstybių narių ekonominio saugumo ir atsparumo didinimui. Ypatingas dėmesys bus skiriamas koordinuotam ES veikimui sprendžiant kritinės infrastruktūros saugumo, karinio mobilumo ir esminių paslaugų tęstinumo iššūkius.

Kertiniai energetikos politikos prioritetai yra Europos energetinis saugumas, nepriklausomybė ir atsparumas. Rusijos agresija prieš Ukrainą, hibridinių grėsmių augimas bei priklausomybės nuo išorės energijos tiekėjų rizika dar kartą parodė, kad tvirtai integruota, atspari ir strategiškai orientuota ES energetikos politika yra būtina siekiant užtikrinti tiekimo saugumą, konkurencingas energijos kainas, elektrifikaciją bei perėjimą prie klimatui neutralios ekonomikos.

Transportas

Europos transporto infrastruktūra turi būti moderni, saugi ir atspari išoriniams sukrėtimams. Todėl pirmininkaujanti Lietuva daug dėmesio skirs ne tik fizinių tinklų plėtrai ir modernizavimui, bet ir ypatingos svarbos transporto koridorių apsaugai nuo kibernetinių ir hibridinių grėsmių, stiprins pasirengimą krizėms. Lietuva savo pirmininkavimo metu sieks maksimalios pažangos trišalėse derybose dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės, taip pat skatins politines diskusijas dėl ilgalaikio ES transporto finansavimo modelio.

Pirmininkaujanti Lietuva skirs deramą dėmesį siekiui įgyvendinti Karinio mobilumo reglamentą, ES lygiu suderinantį karinio transporto ir tarpvalstybinio judėjimo taisykles.

Pirmininkaujanti valstybė sieks maksimalios pažangos derybose dėl Keleivių paketo, kuris sudarys sąlygas lengviau vienoje platformoje planuoti, palyginti ir įsigyti keliones skirtingomis transporto rūšimis, kartu užtikrinant keleivių apsaugą.

Darbotvarkėje taip pat numatomos tolesnės diskusijos dėl transporto sektoriaus žalinimo, siekiant užtikrinti ES įsipareigojimų klimato kaitos mažinimui įgyvendinimą ir ES pramonės konkurencingumą. Įmonių naudojamų netaršiųjų transporto priemonių parkų, alternatyvių degalų infrastruktūros poreikių, planavimo ir plėtros klausimai bus vieni svarbiausių Lietuvos pirmininkavimo metu.

Siekdama modernios, saugios ir konkurencingos geležinkelių sistemos Europoje, pirmininkaujanti valstybė pradės svarstyti teisėkūros pasiūlymus dėl Europos geležinkelių agentūros mandato peržiūros ir Europos traukinių mašinistų direktyvos atnaujinimo.

Lietuvos pirmininkavimo darbotvarkė apims nuoseklią paramą Europos tiekimo grandinių atsparumui ir transporto ryšiams su kaimyninėmis šalimis. Bus siekiama stiprinti transporto integraciją su Ukraina ir Moldova, įskaitant galimą transporto susitarimų atnaujinimą ar pratęsimą, atsižvelgiant į šių ryšių strateginę svarbą.

Oro transporto srityje svarbu stiprinti ES vežėjų konkurencingumą pasaulinėje rinkoje, užtikrinti aukštą skrydžių saugos lygį, skatinti tvarų ir socialiai atsakingą oro transportą, todėl bus siekiama pažangos derybose dėl Oro susisiekimo paslaugų reglamento, atitinkančio parengtą Aviacijos strategiją.

Pirmininkaujanti Lietuva, suprasdama jūrinio transporto sektoriaus svarbą ES konkurencingumui, saugumui ir atsparumui, skirs deramą dėmesį ES jūrų pramonės ir uostų strategijų tęstinumo siekiams. Išlaikydama jūrinio transporto sektoriaus modernumo skatinimo, saugumo ir atsparumo išoriniams veiksniams didinimo lūkestį, Lietuva sieks greito ir vieningo ES šalių narių sutarimo formuojant ir koordinuojant Europos Sąjungos pozicijas dėl saugios laivybos, taršos iš laivų, jūrų uostų veiklos ar kitų susijusių klausimų.

Vidaus vandenų transporto srityje Lietuva pradės svarstyti ir sieks suformuoti ES Tarybos poziciją dėl direktyvos, susijusios su profesinių vidaus vandenų laivybos kvalifikacijų pripažinimu, atsižvelgdama į didėjančią šio sektoriaus svarbą Europos transporto sistemoje.

Pirmininkaujanti valstybė, atsižvelgdama į teisėkūros procesą, yra pasirengusi atnaujinti svarstymus dėl sezoninio laiko keitimo pabaigos.

Telekomunikacijos ir paštas

Telekomunikacijų srityje vienas svarbiausių pirmininkavimo prioritetų bus užbaigti derybas dėl judriojo palydovinio ryšio paslaugas teikiančių sistemų autorizavimo procedūros naudojant suderintą ES technologiniam suverenumui, saugumui ir gynybai svarbią 2 GHz dažnių juostą, siekiant kuo greičiau suteikti aiškumo rinkos dalyviams.

Kitas prioritetas – vieningos ES telekomunikacijų rinkos kūrimas. Ypatingas dėmesys bus skiriamas deryboms dėl Skaitmeninių tinklų akto, kuriuo siekiama nustatyti vienodas elektroninių ryšių paslaugų teikimo visoje ES taisykles ir skatinti tarpvalstybinių paslaugų plėtrą, didinti investicijas į skaitmeninės infrastruktūros plėtrą ir užtikrinti šios infrastruktūros atsparumą. Pirmininkaujanti valstybė sieks suformuoti Tarybos poziciją šiuo klausimu, atsižvelgdama į kelrodžio „Viena Europa, viena rinka“ nustatytus terminus.

Pirmininkavimo metu taip pat bus siekiama priimti Tarybos sprendimą dėl ES pozicijos Pasaulinėje radijo ryšių konferencijoje 2027 m. (WRC-27), – užtikrinti koordinuotą ES interesus atitinkančios radijo spektro politikos formavimą.

Siekiant didinti ES technologinį nepriklausomumą ir skaitmeninį konkurencingumą, būtina visoje ES užtikrinti kibernetinį saugumą ir atsparumą, išlaikant bendradarbiavimą ir sąveikumą su sąjungininkais. Pirmininkaujanti Lietuva dirbs su kertiniais teisėkūros projektais, kuriais siekiama supaprastinti ES kibernetinio saugumo sistemą, kartu užtikrinant aukštą kibernetinio saugumo lygį piliečiams, verslui ir vidaus rinkai.

Pirmininkaujanti valstybė teiks prioritetą deryboms dėl kibernetinio saugumo teisėkūros paketo:

- ✓ dėl Kibernetinio saugumo akto peržiūros (CSA2), kuriuo siekiama susitarti dėl IRT tiekimo grandinių saugumo stiprinimo, ES kibernetinio saugumo sertifikavimo sistemos tobulinimo ir ENISA įgaliojimų stiprinimo;
- ✓ dėl Tinklų ir informacinių sistemų saugumo (NIS2) direktyvos pakeitimų, kuriais siekiama susitarti dėl kibernetinio saugumo reikalavimų supaprastinimo, teisinio aiškumo didinimo ir nuoseklesnio direktyvos įgyvendinimo visoje ES.

Pirmininkaujanti valstybė taip pat tęs derybas dėl Skaitmeninio *omnibus* dokumento, ypač dėl su kibernetinio saugumo nuostatų supaprastinimu susijusių jo dalių, ir sieks spartesnio priėmimo bei įgyvendinimo, ypatingą dėmesį skiriant administracinės naštos mažinimui.

Pirmininkaujanti Lietuva prioritetą teiks ir ES kibernetinių krizių valdymo plano (*Cyber Blueprint*) įgyvendinimui ir tobulinimui. Bus siekiama susitarti dėl bendros ES kibernetinių incidentų ir krizių taksonomijos ir gilinti ES valstybių narių bendradarbiavimą.

Pirmininkaujanti Lietuva plėtos diskusijas dėl horizontaliųjų ir sektorinių kibernetinio saugumo iniciatyvų, siekiant ilgalaikio Europos kibernetinio saugumo ir technologinio pasirengimo tikslo, pavyzdžiui, Europos sveikatos kibernetinio saugumo veiksmų plano įgyvendinimo, virsmo technologijų (6G, kvantinių technologijų ir perėjimo prie postkvantinės kriptografijos).

Pašto sektoriuje pirmininkaujanti valstybė pradės derybas ir sieks suformuoti dalinę ES Tarybos poziciją dėl ES pristatymo paslaugų akto, kuriuo siekiama užtikrinti universaliosios pašto paslaugos finansinį tvarumą ir sudaryti vienodas reguliacines sąlygas visiems pašto rinkoje veikiantiems subjektams. Lietuva skatins konstruktyvias ir į rezultatą orientuotas derybas, siekdama užtikrinti, kad naujas teisinis reguliavimas mažintų verslui bei institucijoms tenkančią administracinę naštą, skatintų kokybiškų pašto paslaugų plėtrą nutolusiose vietovėse šalies viduje ir tarpvalstybiniu mastu. Planuojama surengti ekspertinio lygio konferenciją dėl siūlomų pašto sektoriaus pokyčių ir galimo poveikio vartotojams bei bendrajai rinkai.

Skaitmeninimas

Pirmininkaujanti Lietuva skatins Sąjungos skaitmeninės politikos iniciatyvas, kurios didina konkurencingumą, Europos technologę lyderystę, stiprina pasitikėjimą ir vidaus rinkos atsparumą.

Remdamasi Europos duomenų sąjungos strategija, pirmininkaujanti valstybė sieks užtikrinti koordinuotą Tarybos darbą didinant duomenų prieinamumą dirbtinio intelekto plėtrai, supaprastinant ES duomenų srities reguliavimą ir stiprinant ES pasaulinę poziciją tarptautinių duomenų srautų bei technologinio suverenumo srityse, kartu išlaikant tinkamą viešųjų institucijų, įmonių ir piliečių apsaugos lygį ir teisinį tikrumą.

Siekdama skatinti konkurencingą ir skaitmeninę Europos ekonomiką, palengvinti verslo veiklą bendrojoje rinkoje ir prisidėti prie vienodos bei saugios aplinkos skaitmeninei verslo ir viešojo sektoriaus sąveikai kūrimo, pirmininkaujanti valstybė sieks užbaigti trišales derybas dėl pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo nustatoma Europos verslo skaitmeninė piniginė.

Europos verslo piniginė turėtų sudaryti skaitmeninę infrastruktūrą 28-ojo režimo strategijai „skaitmeninis pirmiausia“ supaprastindama tarpvalstybinius ryšius ir mažindama administracinę naštą. Be to, Europos verslo piniginė turėtų prisidėti prie „skaitmeninis pagal nutylėjimą“ principo praktinio įgyvendinimo, sudarydama palankesnes sąlygas ES įmonių augimui ir plėtrai bei stiprindama jų konkurencingumą.

Pirmininkaujanti Lietuva, siekdama sumažinti skaitmeninių duomenų srities *acquis* naštą, kartu išlaikant tą patį apsaugos lygį ir didinant konkurencingumą, taip pat sieks maksimalios pažangos trišalėse derybose dėl Skaitmeninio *omnibus* paketo.

Europos gebėjimų kurti ir diegti skaitmeninę infrastruktūrą srityje pirmininkaujanti valstybė sieks galutinai suformuoti ES Tarybos poziciją dėl Debesijos ir dirbtinio intelekto plėtros akto, išlaikant bendradarbiavimą ir sąveikumą su sąjungininkais. Ši iniciatyva ypač svarbi mažinant ES debesijos ir dirbtinio intelekto infrastruktūros pajėgumų trūkumą ir turint tikslą per artimiausius 5–7 metus bent trigubai padidinti ES duomenų centrų pajėgumus, taip pat remti bendrą visai ES debesijos politiką viešojo administravimo ir viešųjų pirkimų srityse.

Energetika

Pirmininkaujanti valstybė telks pastangas stiprinti kritinės energetikos infrastruktūros atsparumą ir apsaugą, užtikrinti tam reikalingą finansavimą. Taip pat bus siekiama didinti Europos energetinę nepriklausomybę spartinant elektrifikaciją, vietinės atsinaujinančios energijos plėtrą ir sistemos dekarbonizaciją, kartu užtikrinant ES energijos rinkos integraciją ir tarpvalstybinį sujungiamumą. Kartu bus siekiama stiprinti ES paramą Ukrainai ir Moldovai.

Energetinis saugumas ir kritinės energetikos infrastruktūros apsauga

Dėl įtemptos geopolitinės situacijos ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą itin svarbu užtikrinti Europos Sąjungos energetinį saugumą. Karo ar hibridinių atakų metu kritinė energetikos infrastruktūra tampa vienu iš pagrindinių taikinių, siekiant iš esmės sutrikdyti valstybių funkcionavimą ir ekonominį veikimą. Pirmininkaujanti valstybė sieks užtikrinti tvarų ir adekvatų ES finansavimą kritinės energetikos infrastruktūros apsaugos priemonėms. Tam tikslui bus svarbu užbaigti derybas dėl 2028–2034 m. ES daugiametės finansinės programos, Europos infrastruktūros tinklų priemonės ir Tinklų paketo, kad būtų tinkamai sprendžiami Europos energetinio saugumo finansavimo ir atsparumo klimato kaitos grėsmėms klausimai.

Pirmininkaujanti valstybė aktyviai tęs „REPowerEU“ plano įgyvendinimą, kad būtų galutinai atsisakyta Europos Sąjungos priklausomybės nuo nepatikimų energijos tiekimo šaltinių, išvengta manipuliacijų energijos rinkomis ir užtikrinamos sąlygos rinkoje susidaryti konkurencingoms energijos kainoms. Įgyvendinant „REPowerEU“ planą bus siekiama ES rinkoje atsisakyti rusiškos naftos.

Pirmininkaujanti valstybė sieks suformuoti ES Tarybos poziciją dėl energijos tiekimo saugumo teisės aktų, apimančių dujų tiekimo saugumo, pasirengimo elektros energetikos sektoriuje gresiančioms rizikoms ir privalomųjų naftos atsargų reguliavimą. Šių teisės aktų tobulinimas yra itin svarbus siekiant užtikrinti veiksmingą pasirengimą galimiems energijos tiekimo sutrikimams bei didinti ES energetikos sistemos atsparumą grėsmėms, įskaitant hibridines ir kibernetines atakas, klimato kaitos sukeltus sutrikimus.

Pirmininkaujanti valstybė, bendradarbiaudama su šalimis partnerėmis, sieks, kad Europos Sąjunga griežčiau ribotų Rusijos šešėlinio laivyno veiklą. Šis laivynas padeda Rusijai apeiti Vakarų sankcijas ir nesilaikyti G7 nustatytų naftos kainos ribų, taip pat kelia grėsmę Baltijos, Šiaurės jūrų ir kituose Europos vandenyse esantiems kabeliams ir vamzdynams. Pirmininkaujanti valstybė imsis tolesnių priemonių – plėsti sankcionuotų laivų ir susijusių įmonių sąrašą, tęsti diskusijas dėl jūrinių paslaugų draudimo, strateginių Rusijos energetikos projektų apribojimų ir bendros ES jūrų stebėjimo sistemos diegimo.

ES energetikos tinklų infrastruktūros, rinkos integracijos stiprinimas ir energijos įperkamumo užtikrinimas

Gerai funkcionuojanti ES energijos rinka – būtina sąlyga tiekimo saugumui ir kainų stabilumui, energetikos sistemai pereinant prie didesnės elektrifikacijos. Pasitaikantys infrastruktūros trūkumai, ribotas tarpvalstybinis sujungiamumas bei rinkos segmentacija riboja elektros tiekimo lankstumą ir didina kainų šuolių riziką. Tikslingos investicijos į strateginius tarpvalstybinius energetikos tinklus ir jungtis bei reguliacinių priemonių taikymas, siekiant užtikrinti lankstumą, atsparumą ir konkurenciją, yra prioritetiniai tikslai. Pirmininkaujanti valstybė laiko svarbia priemone jiems įgyvendinti Tinklų paketą ir, jei situacija derybose to reikalaus, sieks politinio susitarimo dėl jo trišaliuose dialoguose. Taip pat pirmininkaujanti valstybė sieks stiprinti Europos energetikos rinkos integraciją, įgyvendinant „Viena Europa, viena rinka“ kelrodžio tikslus ir Elektrifikacijos veiksmų planą. Pirmininkaujanti valstybė triloguose sieks sutarimo dėl Elektros tinklų mokesčių reglamento, tęs darbus įgyvendinant Įperkamos energijos veiksmų planą, reikalingą užtikrinti vartotojams ir verslui įperkamesnę energiją, kartu sudarant sąlygas ekonomikos augimui ir pramonės konkurencingumui.

Atsinaujinančios ir švarios energijos išteklių plėtra bei energetinės nepriklausomybės didinimas

Siekdama mažinti priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro, didinti ES energetinę nepriklausomybę ir kovoti su klimato kaita, pirmininkaujanti valstybė sieks skatinti konkurencingą vietinės atsinaujinančios ir švarios energijos gamybą, efektyviau panaudoti pačios ES gamtinius, technologinius ir infrastruktūros išteklius dekarbonizuotos ir patikimos energetikos sistemai sukurti. Spartesnei atsinaujinančios energijos integracijai būtina modernizuoti ir plėsti tinklų infrastruktūrą, ypač tarpvalstybines jungtis, kurios yra svarbios stabiliai ir konkurencingai elektros rinkai užtikrinti. Svarbu užtikrinti ir rinkos lankstumą, skatinant kaupimo įrenginių plėtrą bei įgalinant vartotojus tapti aktyviais rinkos dalyviais. Taip pat būtina didinant elektrifikacijos tempą siekti, kad pagaminta atsinaujinanti energija realiai pakeistų iškastinį kurą šildymo, transporto ir pramonės srityse.

Pirmininkaujanti valstybė sieks suformuoti ES Tarybos poziciją dėl Energetikos sąjungos ir klimato politikos valdymo sistemos atnaujinimo, įskaitant iškastinio kuro subsidijų atsisakymą. Taip pat bus siekiama pažangos derybose dėl Strateginių gairių laikotarpiu po 2030 metų. Tam būtina tobulinti esamą energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių teisinį pagrindą ir užtikrinti tikslų iki 2030 metų pasiekimą ekonomiškai efektyviausiomis priemonėmis tam, kad ES valstybės narės suplanuotų rekordines investicijas į energetikos infrastruktūrą, švariųjų technologijų diegimą ir inovacijas.

Pirmininkaujanti valstybė sieks pažangos nustatant vienodus ES standartus tvariai duomenų centrų veiklai užtikrinti. Duomenų centrų veikla ir plėtra turi būti grindžiami privalomais minimaliaisiais tvarumo kriterijais, veiksmingu energijos ir infrastruktūros išteklių naudojimu. Taip pat būtina atsižvelgti į valstybių narių energetikos sistemų ir tinklų pajėgumus.

Pirmininkaujanti valstybė sieks užbaigti dviejų svarbių teisėkūros pasiūlymų dėl branduolinės saugos ir branduolinių elektrinių eksploatavimo nutraukimo svarstymą. Bus siekiama užbaigti derybas dėl Branduolinės saugos bendradarbiavimo ir branduolinių elektrinių eksploatavimo nutraukimo priemonės ir Ignalinos programos reglamento, taip prisidedant prie aukšto branduolinės saugos lygio užtikrinimo ir sklandaus Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo programos įgyvendinimo.

Parama Ukrainai ir Moldovai bei jų energetinė integracija

Europos energetinis saugumas neatsiejamas nuo Ukrainos ir Moldovos saugumo ir integracijos į ES energetikos sistemą. Ženkli, efektyvi ir greita parama Ukrainos energetiniam saugumui ir šios šalies energetikos infrastruktūros apsaugai bei atkūrimui privalo išlikti vienu svarbiausių Europos Sąjungos prioritetų. Pirmininkaujanti valstybė tęs aktyvią politinę, humanitarinę ir ekspertinę paramą Ukrainai, siekdama didinti jos energetikos sistemos atsparumą, užtikrinti patikimą energijos tiekimą ir prisidėti prie Ukrainos bei Moldovos integracijos į Europos energetikos rinką.

ŽEMĖS ŪKIO IR ŽUVININKYSTĖS TARYBA

Žemės ūkis ir žuvininkystė yra neatsiejami nuo Europos apsirūpinimo maistu, ekonominio konkurencingumo, gyvybingų kaimo ir pakrančių vietovių bei tvaraus gamtos išteklių naudojimo tikslų. Geopolitinių, ekonominių ir klimato pokyčių sąlygomis Europos žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriams reikia nuspėjamų taisyklių, tinkamų investicijų ir gebėjimo prisitaikyti prie naujų iššūkių.

Artėjantis naujas ES finansinis laikotarpis bus svarbus formuojant ilgalaikę Europos žemės ūkio ir žuvininkystės politikos kryptį. Ypatingas dėmesys bus skiriamas sklandžiam perėjimui į 2028–2034 m. finansinį laikotarpį ir Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) bei Bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP) po 2027 m. formavimui, siekiant ilgalaikio politikos stabilumo, pakankamo finansavimo, aiškių ir proporcingų taisyklių bei tinkamos bendrų Europos tikslų ir valstybių narių poreikių pusiausvyros.

Konkurencingas Europos žemės ūkis po 2027 m.

Lietuvos pirmininkavimo metu diskusijos dėl būsimos BŽŪP bus glaudžiai susijusios su 2028–2034 m. daugiamete finansine programa (DFP), pagal kurią formuojama nauja ES finansavimo struktūra.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks užbaigti suformuoti Tarybos poziciją dėl likusių BŽŪP reglamento nuostatų, atspindint DFP lygiu priimtus sprendimus. Europos Parlamentui priėmus savo poziciją, taip pat bus siekiama kuo didesnės pažangos tarpinstitucinėse derybose. Jei to pareikalautų teisėkūros proceso eiga, pirmininkaujanti Lietuva taip pat sieks susitarimo dėl pereinamųjų sprendimų, užtikrinančių paramos tęstinumą ir teisinį tikrumą.

Tarpinstitucinėse derybose daugiausia dėmesio bus skiriama esminėms BŽŪP reglamento nuostatoms, susijusioms su intervencijomis, paramos sąlygomis ir įgyvendinimo sistema, taip pat dėl susijusių Bendro rinkų organizavimo (BRO) reglamento pakeitimų.

Pirmininkaujanti Lietuva dės pastangas, kad galutinis BŽŪP teisėkūros paketas užtikrintų paprastesnes ir paramos gavėjams suprantamas taisykles, mažesnę administracinę naštą bei pakankamą valstybių narių lankstumą, kartu atsižvelgiant į specifinius skirtingų regionų, įskaitant ES rytinio pasienio regionus, atsparumo poreikius.

Atsparios ir saugios Europos maisto sistemos

Pirmininkaujanti Lietuva nuolatinį dėmesį skirs žemės ūkio rinkų situacijai ir maisto tiekimo saugumui, taip pat greitam reagavimui į rinkos sutrikimus, stiprinant maisto tiekimo grandinių atsparumą bei užtikrinant tinkamą Europos gamintojų apsaugą.

Pirmininkaujanti Lietuva ves aktyvų dialogą su valstybėmis narėmis dėl pateiktos atnaujintos direktyvos dėl nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje pasiūlymo ir sieks pažangos derinant valstybių narių pozicijas.

Bus svarbu aukštus gyvūnų gerovės standartus derinti su naujų reikalavimų įgyvendinimo galimybėmis, atsižvelgiant į skirtingas valstybių narių sąlygas. Ypatingą dėmesį pirmininkaujanti Lietuva skirs deryboms dėl vežamų gyvūnų apsaugos ir sieks pragmatiškų bei gyvendinamų sprendimų, grindžiamų mokslu ir praktine patirtimi.

Maisto ir pašarų saugos srityje aiškesnės ir veiksmingesnės taisyklės turi atitikti aukštą žmonių, gyvūnų ir aplinkos apsaugos lygį. Lietuva sieks pažangos derybose su Europos Parlamentu dėl „Omnibus X“ paketo supaprastinimo.

Stipresnis ir perspektyvus ES žuvininkystės ir akvakultūros sektorius

Pirmininkaujanti Lietuva sieks didesnio ES žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus atsparumo, užtikrindama darnų socialinių, ekonominių ir aplinkosauginių tikslų įgyvendinimą. Prioritetas bus teikiamas ES bendrosios žuvininkystės politikos finansavimui pagal 2028–2034 m. daugiametę finansinę programą. Bus siekiama susitarimo dėl reglamento, nustatančio specifines paramos ES žuvininkystės ir akvakultūros sektoriui sąlygas. Pirmiausia bus siekiama skatinti sektoriaus plėtrą, didinti jo konkurencingumą, remti laivyno modernizavimą bei energetinę pertvarką, užtikrinti ilgalaikį stabilumą.

Siekiant šių tikslų, bus tęsiamas darbas atsižvelgiant į ES bendrosios žuvininkystės politikos vertinimo išvadas, ypatingą dėmesį skiriant reguliavimo supaprastinimui ir administracinės naštos mažinimui. ES Taryboje bus siekiama bendro sutarimo dėl Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondo (EMFAF) reglamento ir teisės aktų, nustatančių daugiamečius žuvų išteklių valdymo planus, pakeitimų.

Lietuva koordinuos pasirengimą regioninių žvejybos valdymo organizacijų sesijoms, jungtinių komitetų susitikimams ir deryboms pagal ES žvejybos partnerystės susitarimus, užtikrindama, kad jiems būtų pasirengta laiku. Bus siekiama sparčiau priimti žvejybos galimybių reglamentų pakeitimus, užtikrinant tvarų išteklių valdymą ir ES laivų veiklos nuspėjamumą. Taip pat bus dirbama dėl naujos kartos tvarumo kriterijais grindžiamos autonominių tarifinių kvotų (ATQ) sistemos, derinami ES perdirbimo pramonės aprūpinimo žaliavomis poreikiai ir ES gamintojų interesai.

Atsižvelgiant į Europos Komisijos pateiktą Žuvininkystės ir akvakultūros viziją iki 2040 m., bus siekiama suformuluoti ES Tarybos politines gaires dėl ES išorės žuvininkystės politikos ir derybinių pozicijų stiprinimo, užtikrinant tvarų bendrų išteklių valdymą ir sąžiningas ES laivų konkurencijos sąlygas.

Visi šie Lietuvos pirmininkavimo uždaviniai bus vienijami siekio kurti ilgalaikę ES žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus perspektyvą, derinti jo ekonominį gyvybingumą, užtikrinti žuvų išteklių tvarumą ir nuo sektoriaus priklausančių bendruomenių gerovę.

APLINKOS TARYBA

Klimato kaita, tarša ir biologinės įvairovės nykimas yra esminiai šių dienų iššūkiai, kuriuos sprendžiant būtina imtis neatidėliotinų ir suderintų veiksmų.

Klimato kaita glaudžiai susijusi su pasauliniu saugumu, taika ir tvaria plėtra. Nustačiusi 2040 m. klimato tikslą ES toliau laikosi savo klimato veiksmų kurso, kartu diplomatinėmis priemonėmis skatindama ir kitas šalis mažinti pasaulines taršos emisijas ir siekti klimato neutralumo.

Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą dar labiau pabrėžė būtinybę mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro importo ir spartinti perėjimą prie klimatui neutralios, tausiau išteklius naudojančios ir žiedinės ekonomikos, taip pat daugiau dėmesio skirti gamtos atkūrimo ir gynybos priemonių sąveikoms.

Pirmininkaudama Lietuva sieks užtikrinti, kad žalioji pertvarka prisidėtų prie stipresnės, atsparesnės ir konkurencingesnės Europos kūrimo, saugant gamtos išteklius, siekiant nulinės taršos tikslo ir užtikrinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimą visuose sektoriuose.

Siekdama šių tikslų, Lietuva daug dėmesio skirs deryboms dėl pirmosios ES Apyvartinės taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS I), taip pat likusios ES klimato politikos sistemos po 2030 m. dalies ir žiedinės ekonomikos tikslų.

Klimato kaitos švelninimas

Europos žemynas yra vienas sparčiausiai šylančių regionų, o ekstremalūs klimato reiškiniai – karščio bangos, sausros ir potvyniai – vis dažniau kelia tiesioginę grėsmę žmonių sveikatai, infrastruktūrai ir ekonominiam stabilumui. Todėl siekiant užtikrinti tvarią ir saugią ateitį būtini ryžtingi ir nedelsiami veiksmai.

Pirmininkaujanti Lietuva aktyviai prisidės prie ES pastangų nuosekliai siekti klimato neutralumo iki 2050 m. tikslo, teiks prioritetą ES 2040 m. klimato tikslo įgyvendinimo paketui. Pirmininkavimo metu bus siekiama reikšmingos pažangos derybose dėl klimato politikos sistemos po 2030 m. Daugiausia dėmesio bus skiriama ES ATLPS I peržiūrai, taip pat valstybių narių nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimo ir absorbavimo tikslų nustatymui bei lankstumo priemonėms, įskaitant atsakingą tarptautinių kreditų naudojimą.

Siekiant klimato neutralumo tikslo, būtina mažinti kelių transporto išmetamo CO_2 kiekį, kuris vis dar sudaro apie 30 proc. viso ES grynojo išmetamo CO_2 kiekio. Pirmininkaujanti Lietuva dės pastangas užbaigti derybas dėl naujų lengvųjų automobilių ir lengvųjų komercinių transporto priemonių CO_2 standartų, kad būtų laipsniškai pereinama prie visai netaršių transporto priemonių naudojimo.

Ilgalaikio atsparumo didinimas

Europos gamta, vandenys ir jūros toliau patiria įvairių neigiamų veiksnių poveikį, todėl pirmininkaujanti Lietuva didelį dėmesį skirs ilgalaikio atsparumo didinimui. Gerinant natūralių ekosistemų būklę, bus siekiama užtikrinti su tuo glaudžiai susijusią visuomenės gerovę ir stabilų apsirūpinimo maistu saugumą, stiprinti pasirengimą ir apsaugą nuo ekstremalių reiškinių.

Siekdama užtikrinti sisteminį, nuoseklų ir visapusišką pasirengimą bei didinti visos ES atsparumą klimato kaitai, pirmininkaujanti Lietuva sieks pažangos derybose dėl Integruotos Europos atsparumo klimato kaitai ir rizikos valdymo sistemos paketo.

Pirmininkaujanti Lietuva toliau skirs dėmesio vandens išteklių atsparumo stiprinimui ir Europos vandens atsparumo strategijos įgyvendinimui. Bus siekiama užtikrinti tvaraus vandens išteklių naudojimo, vandens ekosistemų apsaugos ir atsparumo, taip pat ES strateginės autonomijos ir konkurencingumo pusiausvyrą.

Pirmininkaujanti valstybė taip pat bus pasirengusi pradėti diskusijas dėl Jūrų strategijos pagrindų ir Jūrinių teritorijų planavimo direktyvų peržiūros, būtinos siekiant užtikrinti nuoseklų jūrų valdymą ir sudaryti sąlygas jūrų būklei gerinti, kartu didinant atsparumą klimato kaitai.

Atsižvelgdama į planuojamą paskelbti Europos aplinkos agentūros ataskaitą dėl Europos gamtos būklės ir vykstantį pasirengimą įgyvendinti Gamtos atkūrimo reglamentą, pirmininkaujanti Lietuva skatins diskusijas ir keitimąsi gerąja patirtimi dėl ES gamtos ir ekosistemų atkūrimo bei jų būklės gerinimo.

Žiedinė ekonomika ir nulinė tarša

Pirmininkaujanti Lietuva sieks sudaryti sąlygas darniai plėtrai ir konkurencingumo stiprinimui, kartu užtikrinant veiksmingą taršos prevenciją, aukštus aplinkos apsaugos standartus ir žiediškumo principą. Lietuva bus pasirengusi diskutuoti dėl Žiedinės ekonomikos akto, kuriuo siekiama pagreitinti dekarbonizaciją ir perėjimą prie žiedinės ekonomikos, taip padidinant ES ekonominį saugumą, užtikrinant vieningą antrinių žaliavų rinką ir skatinant aukštos kokybės perdirbtų medžiagų paklausą bei tiekimą.

Supaprastinimas siekiant tvaraus konkurencingumo

Siekiant įgyvendinti aplinkosaugos tikslus, ES yra sukurtas tvirtas teisinis pagrindas, apimantis svarbiausius uždavinius – gerinti oro, vandens ir dirvožemio kokybę, saugoti biologinę įvairovę, mažinti taršą ir kurti tvaresnę žiedinę ekonomiką. Tačiau būtina supaprastinti ES teisinį reguliavimą ir sumažinti administracinę naštą, stiprinti konkurencingumą, kartu išlaikant aukštus aplinkosaugos standartus ir užtikrinant visuomenės teisę dalyvauti priimant sprendimus ir kreiptis į teismus.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks sutarimo dėl Aplinkosaugos supaprastinimo dokumentų rinkinio (*Omnibus*), ieškos galimybių supaprastinti taisykles, susijusias su žiedine ekonomika, pramoniniais išmetamaisiais teršalais, poveikio aplinkai vertinimais bei leidimų išdavimu. Taip bus užtikrinta reali praktinė nauda valdžios institucijoms ir įmonėms, įskaitant MVĮ.

Tarptautinė klimato ir aplinkos apsaugos darbotvarkė

Pirmininkaujanti valstybė sieks užtikrinti, kad būtų išlaikyta ambicinga pasaulinė ir regioninė aplinkos ir klimato politika, daugiašališkumas, ypač rengiantis tarptautinėms deryboms klimato kaitos, biologinės įvairovės, plastiko, oro taršos, cheminių medžiagų ir atliekų valdymo srityse.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks veiksmingai atstovauti ES prioritetams Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) pagalbinių komitetų Bonos sesijoje, rengiantis būsimai COP32 šalių konferencijai. Daugiausia dėmesio bus skiriama antrajam Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo bendros pažangos vertinimui, naujo klimato kaitos finansavimo tikslo iki 2035 m. įgyvendinimui ir JTBKKK 2027–2028 m. biudžeto patvirtinimui.

Turėdama tikslą užtikrinti švarią, sveiką ir tvarią aplinką, išvengti neigiamo cheminių medžiagų ir atliekų poveikio žmogaus sveikatai ir aplinkai, Lietuva atstovaus ES interesams jungtiniame Bazelio, Roterdamo ir Stokholmo konvencijų šalių susitikime.

Lietuva koordinuos ES valstybių narių pozicijas ir veiksmus siekdama pažangos derybose dėl tarptautinės teisiškai įpareigojančios plastiko sutarties.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks sutelktų ir ambicingų sprendimų oro taršos mažinimo srityje, vykstant Jungtinių Tautų EEK Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos (CLRTAP) Geteborgo protokolo peržiūrai. CLRTAP Strategijų ir peržiūros darbo grupės 65-ojoje sesijoje pirmininkaujanti Lietuva skatins konstruktyvų dialogą, siekdama pažangos stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą bei oro taršos ir kokybės politiką.

ŠVIETIMO, JAUNIMO, KULTŪROS IR SPORTO TARYBA

Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto taryboje kuriamas tvirtas Europos ateities pagrindas: priimami sprendimai, užtikrinantys palankiausias sąlygas visuomenės gerovei, siekiama sukurti aplinką, kurioje švietimas ir dėmesys jaunimui padėtų augti visuomenei, kultūra atvertų kelius kūrybai, o sportas skatintų visapusiškai tobulėti.
Darbotvarkės temos – nuo gero išsilavinimo ir jaunimo reikalų iki kultūros ar sporto – yra tiesiogiai susijusios su ES konkurencingumu ir vienybe.
Sparčių technologinių, demografinių ir geopolitinių pokyčių sąlygomis investicijos į žmogų yra ilgalaikė Europos sanglaudos ir vertybių klestėjimo garantija, todėl bus siekiama, kad šios sritys taptų realiais strateginiais stiprios, atviros ir įtraukios Europos kūrimo įrankiais.

Švietimas

Vienas svarbiausių teisėkūros klausimų Lietuvos pirmininkavimo metu bus naujos kartos programa „Erasmus+“. Pirmininkaujanti Lietuva dalyvaus tarpinstitucinėse derybose ir, remdamasi pasiekta pažanga, konstruktyviai dirbs, siekdama prisidėti prie galutinio susitarimo iki pirmininkaujančių valstybių trejeto ciklo pabaigos.

Svarbi Įgūdžių perkeliamumo iniciatyvos dalis - Reglamentas dėl kvalifikacijų ir įgūdžių perkeliamumo (Įgūdžių perkeliamumo aktas). Reglamentu siekiama palengvinti kvalifikacijų perkeliamumą, numatyti bendrą ES skaitmeninių kvalifikacijų standartą, taip skatinant darbuotojų mobilumą bei padedant spręsti įgūdžių trūkumo problemas ES darbo rinkoje. Remdamasi pasiekta pažanga, pirmininkaujanti valstybė sieks pažangos derybose dėl šio Reglamento.
Vadovaudamasi bendra tema „Patrauklios karjeros saugiai ateičiai“, pirmininkaujanti Lietuva švietimo darbotvarkėje daugiausia dėmesio skirs pedagoginėms profesijoms. Bus tęsiamos diskusijos dėl Mokytojų darbotvarkės, skatinant politinį dialogą apie tai, kaip stiprinti pedagoginės karjeros patrauklumą, tvarumą ir profesinį tobulėjimą visuose švietimo sektoriuose. Pirmininkavimo diskusijomis ir renginiais bus siekiama prisidėti prie Europos politinio atsako formavimo, padedančio valstybėms narėms pritraukti, išlaikyti ir remti švietimo profesionalus.

Jaunimas

Jaunimo politikos srityje pirmininkaujanti Lietuva sieks stiprinti jaunų žmonių dalyvavimą demokratiniame gyvenime ir užtikrinti, kad jų balsas būtų girdimas priimant Europos Sąjungos sprendimus.

Daugiausia dėmesio bus skiriama jaunų žmonių informaciniam atsparumui, konstruktyviam dialogui ir saugiam dalyvavimui skaitmeninėje erdvėje. Šios kryptys bus siejamos su jaunimo pilietiškumu, emocine gerove ir saugumu.

Pirmininkaujanti Lietuva tęs 12-ąjį Europos Sąjungos jaunimo dialogo ciklą, grindžiamą Europos Sąjungos jaunimo strategijos 4-uoju tikslu „Informacija ir konstruktyvus dialogas“. Bus ieškoma priemonių, padedančių jauniems žmonėms kritiškai vertinti informaciją, atsakingai veikti skaitmeninėje aplinkoje ir prasmingai dalyvauti viešajame bei demokratiniame gyvenime.

Europos Sąjungos jaunimo konferencijoje bus nagrinėjamas skaitmeninės aplinkos ir socialinių tinklų poveikis jaunimo emocinei gerovei, pilietiškumui ir saugumui. Remiantis jaunimo delegatų rekomendacijomis, bus rengiamos Tarybos išvados dėl jaunimo įgalinimo skaitmenininiame amžiuje, siekiant stiprinti jaunimo psichologinį, pilietinį ir demokratinį atsparumą.

Atsižvelgiant į Europos Sąjungos jaunimo dialogo rezultatus ir valstybių narių pasiūlymus bus pradėtos derybos dėl rezoliucijos dėl naujosios Europos Sąjungos jaunimo strategijos.

Kultūra

Kultūros srityje pagrindinis dėmesys bus skiriamas pažangai teisėkūros procesuose.

Pirmininkaujanti valstybė sieks užbaigti tarpinstitucines derybas dėl programos „AgoraEU“ bei dėl sprendimo, reglamentuojančio Europos kultūros sostinių iniciatyvos įgyvendinimą 2034–2047 m. laikotarpiu. Taip pat bus siekiama pažangos derybose dėl Europos kultūros paveldo ženklo, dėl ES vaikų akto (EU KIDS ACT) pasiūlymo, kuriuo siekiama stiprinti nepilnamečių apsaugą skaitmeninėje aplinkoje, mažinti jų saugumui, sveikatai ir gerovei kylančias rizikas, užtikrinti saugesnį skaitmeninių paslaugų kūrimą ir naudojimą bei apsaugą nuo žalingo turinio, nepageidaujamo kontakto ir priklausomybę skatinančių funkcijų, ir dėl Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos peržiūros.

Pirmininkaujanti šalis pabrėš kultūros vaidmenį stiprinant visuomenių atsparumą – puoselėjant demokratines vertybes, stiprinant pilietinį sąmoningumą, įgalinant bendruomenes ir atskleidžiant kultūros bei kūrybinių sektorių indėlį į ES konkurencingumą.

Sportas

Fizinis aktyvumas ir sportas yra vis svarbesnis žmonių gyvenime, nes stiprina sveikatą, didina gerovę ir vienija bendruomenes.

Pirmininkaujanti valstybė sieks pažangos derybose dėl ES rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo peržiūros. Lietuva sieks suteikti šalims narėms aiškesnes gaires, kaip kurti veiksmingus tarpsektorinius mechanizmus, bei skatins kokybiškesnį duomenų rinkimą ir stebėseną tvaresnei politikai formuoti.

Pirmininkaujanti Lietuva sieks stiprinti pagrindinius Europos sporto modelio, grindžiamo bendromis Europos vertybėmis, ypatumus. Pabrėžiant sporto ir fizinio aktyvumo ekonominę bei socialinę vertę ir skatinant aktyvesnį jaunimo įsitraukimą, bus siekiama užtikrinti ilgalaikį šio sektoriaus gyvybingumą visoje Europoje.

Pirmininkaujanti Lietuva kvies valstybes nares įsitraukti į diskusiją dėl sporto ir fizinio aktyvumo sektoriaus aktualumo didinimo ir jo vaidmens visuomenėje stiprinimo.